

Jaarboek
voor de milieuprofessional 2021

MET ONZE **EXPERTISE** VINDEN WE
SAMEN DE GEPASTE DUURZAME OPLOSSING

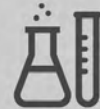
MER &
IMPACTSTUDIES

ECOLOGIE

GEUR

LABO LUCHT

VENTILATIE

ECO-IMPACT

BREEAM

VLEGEND LABO

**VOOR UW BEGELEIDING BIJ HET WAARBORGEN OF
VERBETEREN VAN DE LEEFOMGEVINGSKWALITEIT**

Voor elke expertise hebben we een team klaarstaan om u te adviseren

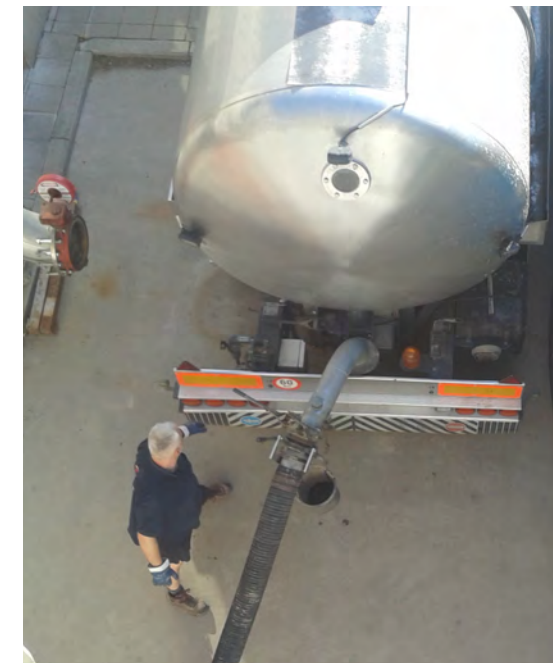
HELLO@MILVUS-CONSULTING.COM

+32 9 265 74 00

BEWERKEN

VALORISEREN

RECYCLEREN

Oplossingen op maat voor uw
waterzuiveringsslib, organisch afval,
minerale bijproducten en andere
afvalstromen

SEDE **VEOLIA**

SEDE BENELUX

Dijkstraat 28

9140 Temse

vlaanderen@sede.be

www.sede.be

Jaarboek 2021

Voorwoord

Bert Leysen

Voorzitter VMx 2021

2020 was een uitzonderlijk jaar, een jaar gekenmerkt door Corona en bubbels.

Corona heeft ieders leven dit jaar grondig overhoop gehaald, in negatieve, maar toch ook in positieve zin. Mensen gingen trager leven, haalden hun fiets vanonder het stof, sloegen massaal aan het tuinieren, herontdekten de natuur en de eigen omgeving. Corona heeft bewezen dat duurzaamheid de enige weg vooruit is.

Laten we hopen dat het coronavirus misschien wel de start is van een (r)evolutie naar een nieuw normaal: ecologisch, duurzaam en sociaal. We hopen hiervan toch enkele zaken mee te nemen naar 2021.

Bedrijven trekken steeds vaker de kaart van duurzaamheid en spelen dit uit als extra troef. Dit verhaal krijgt dus een steeds belangrijkere rol. Communicatie en communicatieskills zijn voor het brengen van het verhaal onontbeerlijk. En laat dat nu net de rode draad zijn in dit jaarboek.

Voor dit jaarboek interviewden we 5 begeesterende individuen uit het VMx-ecosysteem. Aan het woord komen Antoine Geerinckx, Ann Sterckx, Michiel Boodts, Sofieke Valgaeren en Brenda Mariën. Communicatie staat in elk verhaal centraal.

- “Maak tijd om je communicatie te professionaliseren. Door te vertragen ga je versnellen.” – Ann Sterckx
- “Zorg dat de mensen die je coacht mee zijn in jouw verhaal: stel je in hun plaats, stel vragen zodat je weet dat ze kunnen volgen en biedt niet zelf de oplossing aan, maar laat hen zelf met de oplossing komen” – Michiel Boodts
- “Goede communicatieskills van de milieucoördinator zijn belangrijk om iedereen over de streep te trekken.” – Sofieke Valgaeren
- “Het is van essentieel belang dat er na het berekenen, verminderen en compenseren ook gecommuniceerd wordt. Er moet op een correcte en transparante manier gecommuniceerd worden: eerlijk duurt het langst” – Antoine Geerinckx

• “Externe communicatie is een heel krachtig instrument om bedrijven en omwonenden in goede verstandhouding te laten samenleven.” – Brenda Mariën

Ondanks corona, zaten we dit jaar niet stil bij VMx: VMx werd CO2-neutraal, kreeg de kans om meer in te zetten op online opleidingen, lanceerde VMx Plus Antwerpen – Limburg, en ik nam de VMx-voorzittersfakkel over van Herman Van Broeck, in gezelschap van nieuw onder voorzitter Nicole Otten.

Op naar 2021, met het juiste soort bubbels!

www.VMx.be

Wat staat er in dit jaarboek?

40

Michiel Boodts weet dat je met een open geest ver geraakt.

34

Bij Antoine Geerinckx duurt eerlijk het langst. Communicatie moet eerlijk en transparant zijn.

32

Sofieke Valgaeren trekt iedereen over de streep met haar communicatieskills.

Enkele milieuprofessionals aan het woord.

30

Ann Sterckx maakt tijd om haar communicatie te professionaliseren.

38

Brenda Mariën gelooft dat heldere communicatie helpt om bedrijven en omwonenden in goede omstandigheden te laten samenleven.

En verder...

08

Meer uitleg over **VMx**

10

Prikbord. Alle laatste nieuwtjes over VMx en haar leden.

12

Bert Leysen en Nicole Otten: **nieuwe voorzitter en ondervoorzitter** van VMx

15

Inhoudelijke **terugblik** op een boeiend jaar

22

Bescherming van de **aansprakelijkheidsrisico's** als milieuprofessional

24

De gevolgen van **Covid-19** voor milieuprofessionals (en hun werkgevers)

26

Stoom jezelf klaar met de 'basisopleiding **asbestinventarisatie**'

42

Alle **stakeholders** van VMx

45

Het repertorium. Aangevuld en ge-up-datet voor het nieuwe jaar

Raad van bestuur

Om het beleid van VMx uit te stippelen en vorm te geven werd vanuit de Algemene vergadering een Raad van Bestuur aangesteld. Dit bestuur komt een vijftal keer per jaar samen.

De Raad van Bestuur bestaat uit 17 bestuurders, actief in de milieusector.

De Raad Van Bestuur bestaat uit:

Voorzitter: Bert Leysen

Ondervoorzitter: Nicole Otten

Secretaris: Marc Mestdagh

Penningmeester: Christa Trullemans

Kaat Allaert, Geert Bogaert, Toon De Kesel, Vic De Meester, Tomas Delimon, Steven Eersels, Linda Geyskens, Emmanuel Raskin, Filip Raymaekers, Eveline Staelens, Gert Van de Genachte, Maria Van de Peer, Anja Van de Velde

Stafmedewerker

VMx heeft één medewerker, namelijk Sylvie Baert. Zij is van opleiding milieucoördinator A en staat in voor het permanent administratief en inhoudelijk secretariaat.

Sylvie@vmx.be

Voor heel wat operationele zaken doet VMx beroep op het verenigingsmanagementbureau 2Mpact uit Gentbrugge. Een extern erkend boekhoudkantoor verzorgt de boekhouding.

(Redactie afgesloten: 27/11/2020. Hoewel het jaarboek met de grootste zorg werd samengesteld, kan VMx vzw niet verantwoordelijk gesteld worden voor eventuele tekortkomingen)

Samenstelling en vormgeving 2Mpact nv (www.2mpact.be) i.s.m. Thomas Boussy

V.U. Marc Mestdagh, p/a VMx vzw, Kerkstraat 108, 9050 Gentbrugge

Dit drukwerk is 100% klimaatneutraal

Meer uitleg over VMx

Aan de hand van de letters van VMx lichten we toe wat VMx doet en wat wij voor jou kunnen betekenen.

V

VMx is een Vlaamse Vereniging van milieuprofessionals. VMx biedt jou professionele ondersteuning en dit via belangenbehartiging, informatieverstrekking, bijscholing en netwerking.

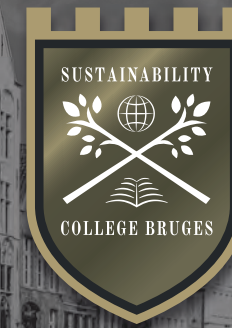
- Belangenbehartiging: wij verdedigen de belangen van onze leden bij het kabinet en het departement omgeving én mobiliteit, maar eveneens bij de VMM, OVAM, ANB, ... Bovendien hebben we een heel goede relatie met andere beroepsorganisaties zoals Prebes, Watercircle.be, Denuo, OVED, VEB, ...
- Informatieverstrekking: als lid krijg je toegang tot het kenniscentrum. Hier vind je allerhande interessante documenten die kunnen helpen bij de uitvoering van je job als milieuprofessional. We bezorgen je een overzicht van de opleidingen waaraan je hebt deelgenomen. Maandelijks sturen we een digitale nieuwsbrief met interessante info. Volg je ons trouwens al op LinkedIn? De moeite waard!
- Bijscholing en netwerking: neem deel aan de VMx activiteiten en ontvang hiervoor een attest voor je verplichte permanente vorming als milieucoördinator of MER-deskundige. Je leert er naast de inhoudelijke zaken ook collega's uit de sector kennen.

M

VMx verenigt de Milieuprofessionals. VMx telt meer dan 1000 leden, allemaal actief in de milieusector. De meeste leden van VMx zijn intern of extern milieucoördinator, maar ook MER-deskundigen van alle diverse disciplines, mobiliteitsdeskundigen, sloopdeskundigen, geluidsdeskundigen, ... behoren tot ons ledenbestand. Zonder leden, geen VMx!

X

De x staat voor alle onderwerpen waarop wij actief zijn: competenties, wetgeving, (tijdelijke) natuur, mobiliteit, asbest, biodiversiteit, pesticiden en biocides, mer, geluid, lucht, water, duurzaamheid, CO2-neutraliteit, energie, gevaarlijke stoffen, circulaire economie ... Belangrijk hierbij te vermelden is dat onze leden onze agenda bepalen. Laat ons weten waar jij nood aan hebt en wij doen het nodige!

SUSTAINABILITY
COLLEGE
BRUGES

PERMANENTE VORMING

ONDERZOEK

BEMIDDELING

ADVIESVERLENING

Investing in Knowledge for a Sustainable Future
sustainabilitycollegebruges.com

Prikbord

VMx is CO2-neutraal

VMx meldt met trots dat ze het CO2-Neutral Label behaalde. Ze is één van de eerste beroepsverenigingen in België die het label haalde en kreeg daarvoor ook een vermelding in het vakblad voor verenigingsprofessionals Community Magazine. VMx wil met het CO2-Neutral Label het goede voorbeeld geven. Benieuwd hoe je het label kan behalen?

Lees er alles over op pagina 34.

Wist je dat...

- leden op de website interessante documenten kunnen vinden in het kenniscentrum?
- je VMx ook kan volgen op LinkedIn? Hier worden ook regelmatig interessante nieuwtjes gedeeld. Volg ons dus zeker als je op de hoogte wil blijven!
- VMx Plus Antwerpen-Limburg werd opgestart? VMx Plus is een nieuw interactief lerend netwerk met als doel te werken aan eigen werk samen met collega's, kennis verbreden en zoeken naar praktijkgerichte oplossingen. Volgend jaar vertellen we je hier alles over, en misschien komt er ook in jouw buurt een VMx Plus!
- VMx erkend is als beroepsvereniging voor milieucoördinatoren en milieudeskundigen door de Hoge Raad van KMO's en Zelfstandigen. Dit betekent dat VMx de sector vertegenwoordigt!

VMx waakt over erkenningssystemen

Momenteel loopt er binnen het kabinet van minister Zuhair Demir een oefening waarbij de erkenningen herbekeken worden. Er wordt nagedacht over hoe dit verder of opnieuw vorm kan krijgen.

Als beroepsvereniging willen wij de toekomst van onze leden veiligstellen. Naast de opvolging van de erkenningen is het voortbestaan van deze functies voor VMx het belangrijkste.

Het is onze bezorgdheid dat het afbouwen van het erkenningensysteem uiteindelijk zou kunnen leiden tot het verdwijnen van de functies gekoppeld aan deze erkenningen. Dit zou een grote impact hebben op de milieuprofessionals, maar ook op het Vlaams milieubeleid. De milieuprofessionals zijn immers de katalysatoren van het milieu- en klimaatbeleid binnen onze bedrijven. Zij waren en zijn nog steeds de pioniers die het Vlaamse milieubeleid naar de werkvloer en op bestuursniveau brachten van onze Vlaamse industriële bedrijven.

De afgelopen 25 jaar hebben milieuprofessionals bijgedragen aan de rechtszekerheid van de Vlaamse industrie mbt vergunningen en uitbatingsvoorwaarden en op die wijze ermee voor gezorgd dat de industrie in Vlaanderen nog steeds bestaat. Bedrijven die sneller de aanbevelingen van milieucoördinatoren en deskundigen hebben omarmd, hebben een relatief lagere milieu impact en presteren over het algemeen beter in een concurrentiële omgeving met onze buurlanden.

Daarom lijkt het ons belangrijk dat het kabinet haar visie geeft over deze functie die wij cruciaal achten in het welslagen van de verschillende milieu- en klimaatdoelstellingen waar Vlaanderen voor staat. Wij zijn ervan overtuigd dat de kwaliteit van dit milieubeleid achteruit zal gaan als de erkenning van deze functies wordt afgeschaft.

VMx Expeditie – Samen met de overheid werken aan een optimalere dossierafhandeling

VMx houdt permanent de vinger aan de pols over wat leeft in de praktijk van de milieuprofessionals. In het voorjaar van 2020 bogen een 25-tal consultants en milieucoördinatoren zich over heel concrete cases waar zij knelpunten ervaarden, met als bedoeling vanuit hun collectieve knowhow tot mogelijke oplossingen te komen. Gezien de overheid, in al haar geledingen, hierbij een belangrijke actor is, wou VMx de brug maken naar diverse overheden met het oog op een betere afstemming tussen de wetgeving en de uitvoering ervan. In het bijzonder werd in dit traject gefocust op de afhandeling van omgevingsvergunningsaanvragen.

Het resultaat van deze expeditie was een document met praktische tips die leiden tot een vlottere vergunningsprocedure met minder onvolledigheid- en onontvanke-lijkhedenverklaringen. Dit document werd verspreid in de sector en bij de steden en gemeenten.

VMx werkte mee aan de digitale Prenne

Van 25 november tot 24 december organiseerden Prebes en VMx een digitale Prenne, de Prenne duurde een volledige maand en bevatte naast 22 opleidingssessies ook sofagesprekken, podcasts en live vraagstellingen aan de sprekers.

Herman Dierickx en Guy Geudens voerden met Cath Luyten een gesprek vanuit de sofa over verdroging, biodiversiteitsverlies en klimaatsverandering.

Bert Leysen en Nicole Otten **nieuwe voorzitter en ondervoorzitter van VMx**

Op 17 september 2020 werd **Bert Leysen**, operations manager bij Tauw en milieudeskundige lucht, aangesteld als nieuwe voorzitter van VMx. Hij volgt **Herman Van Broeck** op, na 5 jaar voorzitterschap. **Nicole Otten** volgt **Geert Bogaert**, zaakvoerder Bova Enviroplus, op als ondervoorzitter. Zij is senior milieuconsultant, milieucoördinator en ADR veiligheidsadviseur bij Consultes.

Op de bestuursvergadering van 17 september werd officieel afscheid genomen van voorzitter Herman Van Broeck. Hij draagt het voorzitterschap over aan bestuurder Bert Leysen.

Herman, tijdens zijn loopbaan intern milieucoördinator bij Defensie en in zijn vrije tijd natuurgids, was 11 jaar bestuurder bij VMx. In 2015 werd hij voorzitter binnen een hechte bestuursploeg. Door zijn enthousiasme, gedrevenheid en verantwoordelijkheidsgevoel zorgde hij er mee voor dat VMx is kunnen worden wat het vandaag is. Herman was als voorzitter gekend om zijn humor en had het talent om moeilijke materie op een luchtige manier te brengen. Jammer genoeg moet Herman door gezondheidsproblemen afscheid nemen van VMx. We bedanken hem voor alles wat hij gedaan heeft voor VMx. Hij krijgt de titel erevoorzitter als eerbetoon. Ook het jaarlijks cohesiemoment, in het leven geroepen door Herman, wordt omgedoopt naar het Herman-event.

De nieuwe VMx-voorzitter Bert Leysen, operations manager bij Tauw en milieudeskundige lucht, is sinds 7 jaar bestuurder van VMx. Hij geeft aan de verbindende rol als voorzitter zeer belangrijk te vinden. "Ik vind het cruciaal dat iedereen zich gehoord voelt. Ik wil vooral voor continuïteit gaan want ik ben ervan overtuigd dat we goed bezig zijn. Het belangrijkste is dat onze leden zich niet in de kou voelen staan en dat we er voor hen zijn. We moeten deze weg verder bewandelen en een situatie creëren waarin we verder kwalitatief kunnen groeien." Bert Leysen is gekend om zijn pragmatische aanpak en zal hierdoor een prima voorzitter zijn.

We bedanken ook Geert Bogaert, zaakvoerder van Bova Enviroplus, voor zijn jaren inzet als ondervoorzitter van VMx. Nicole Otten, senior milieuconsultant,

milieucoördinator en ADR veiligheidsadviseur bij Consultes, wordt zijn opvolgster. Al sinds 2011 is Nicole bestuurder bij VMx. In de loop der jaren is dat gegroeid, van meevolgen met de bestuursvergaderingen, naar lesgeven en optreden als ambassadeur voor de vereniging. Nu de positie vrijkomt binnen het bestuur leek dit haar het ideale moment om een stapje verder te gaan. "Ik startte in de milieusector als intern milieucoördinator. Ik weet wat het is om intern en extern milieucoördinator te zijn. Ik ken de 2 kanten en kan ze dus goed vergelijken. Hierdoor vorm ik een goede aanvulling op Bert."

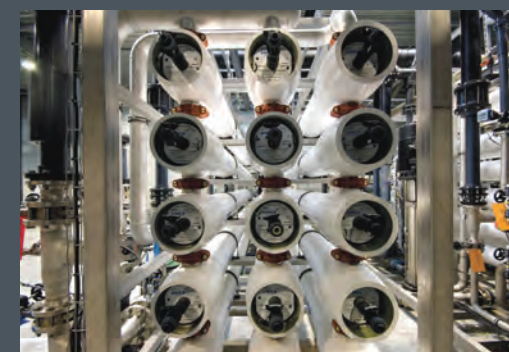
De Raad van Bestuur van VMx is representatief voor de VMx-leden. Zo zijn alle verschillende doelgroepen vertegenwoordigd binnen het bestuur. Met Bert Leysen en Nicole Otten als voorzitter en ondervoorzitter bouwen we verder aan de toekomst van onze organisatie en de sector.

Om onze nieuwe Voorzitter wat beter te leren kennen, vuurden we enkele vragen op hem af:

Zoet of hartig? **hartig**
 Winter of zomer? **zomer**
 Wandelen of fietsen? **wandelen**
 Buiten of binnen? **buiten**
 Theorie of praktijk? **theorie**
 Online of fysiek? **fysiek: er gaat niets boven persoonlijk contact.**
 Fictie of non-fictie? **non-fictie**
 Film kijken of boek lezen? **boek lezen, maar wegens tijdsgebrek 'film kijken'**
 Half vol of half leeg? **half vol**

WIJ GEVEN VORM AAN DE SAMENLEVING VAN MORGEN.

Meer weten over
 onze expertise?
 Bezoek onze website
www.swecobelgium.be

Proceswaterinstallatie Haven Gent © Bram Goots
 Vergunningsaanvraag en milieucoördinatie

Zwin Natuurpark en Zwinvlakte © Tom D'haenens
 Ontwerp natuurgebied, duurzaamheid gebouwen en installaties

Oosterweelverbinding © Tom D'haenens
 Grondverzet- en grondstromenplan, en ontwerp i.s.m. Lantis

Eerste drijvend zonnepark in Vlaanderen © Floating PV
 Haalbaarheidsstudie en omgevingsvergunningaanvraag

Sweco is Europa's toonaangevend ingenieurs-, advies- en ontwerp bureau

Sweco geeft vorm aan de steden en gemeenschappen van morgen. Ons werk resulteert in duurzame gebouwen, efficiënte infrastructuur en kwaliteitsvolle industrie-, milieu- en energieprojecten. Met 17.500 medewerkers in Europa bieden we onze klanten de juiste expertise voor iedere situatie. We voeren wereldwijd projecten uit in 70 landen.

Sweco biedt aan zeer diverse niveaus en sectoren oplossingen voor milieuvraagstukken. Wij streven naar het maximaal beheersen en reduceren van de milieu-impact van de door ons uitgewerkte projecten in de industrie, bij infrastructuurwerken, gebiedsontwikkeling, renovatie en nieuwbouw, ... Welke uitdaging u ook heeft, Sweco zal ze voor u oplossen!

www.swecobelgium.be

SWECO

JOUW LOOPBAAN ALS MILIEUCOÖRDINATOR

Je werkt mee aan een gezondere leefomgeving.

Dankzij de opleidingen van **VMx**, blijf je op de hoogte van de nieuwe wetgeving, technologieën en technieken. Je voldoet hierdoor aan je verplichte permanente vorming van 30 uur per jaar. Bovendien ontwikkel je door je deelname aan de activiteiten een groot netwerk. Je wordt een nog betere milieuprofessional!

Je wordt lid bij de beroepsvereniging van milieuprofessionals **VMx**. Tijdens het jaarlijks kennismakingsmoment leer je VMx wat beter kennen.

Proficiat, je vindt je eerste job als milieucoördinator. Wat nu? Om als milieucoördinator te worden aangesteld, moet je voldoen aan Vlare II. Houd het aanstellingsdossier ter beschikking op de exploitatiezetel.

- Je bent interne milieucoördinator voor één bedrijf. Dan is dit aanstellingsdossier voldoende.
- Je bent interne milieucoördinator voor meerdere vestigingen of meerdere bedrijven, dan is instemming door AGOP noodzakelijk.
- Je bent externe milieucoördinator. Dan moet je voorafgaand een erkenning aanvragen, een verzekering afsluiten en retributies betalen.

Op de VMx-website vind je een uitgebreid aanbod aan vacatures binnen de milieusector.

Je volgt een opleiding milieucoördinator A / B bij de erkende opleidingsinstellingen.

Inhoudelijke terugblik op 2020

Ondanks de 'speciale' omstandigheden waarmee we in 2020 te maken kregen, kunnen we terugkijken op een boeiend VMx-jaar, waarbij elke opleiding nieuwe inzichten met zich meebracht. Alvast een kleine terugblik...

Luchtmetingen: niet zomaar uit de lucht gegrepen!

Uit onze infosessie luchtmetingen

We gaven het woord aan Bert Leysen, voorzitter van VMx en verantwoordelijke voor de afdeling lucht bij Tauw België. Enkele interessante weetjes:

Wist je dat...

- de emissiemetingen uitgevoerd moeten worden door een erkend milieudeskundige lucht (laboratorium lucht) die voor deze parameter erkend is (Vla-rel – erkenning volgens parameterpakketten)? Dit is niet te verwarren met MER-deskundigen lucht.
- wanneer er algemene én sectorale voorwaarden gelden, de sectorale voorwaarden primeren? En wanneer bijzondere voorwaarden opgenomen zijn in jouw vergunning en er andere voorwaarden in Vlare II opgenomen zijn, de strengste van toepassing is op jouw bedrijf?
- het doel van een emissiemeting het genereren van een meetwaarde is die dan kan vergeleken worden met een emissiegrenswaarde?
- een immissiemeting de bepaling van de concentratie op grondniveau is en een emissiemeting de bepaling van de concentratie in het rookgaskanaal op een welbepaalde plaats?
- ppm een volume per volume-eenheid is (ml/m^3) en dat Vlare II toetst volgens mg/m^3 ? Je moet dus eerst herberekenen voor je kan toetsen.
- er bij emissiemetingen met een meetfout van 30% wordt gewerkt (Vlare II)? Dit lijkt veel maar door de soms moeilijke omstandigheden waarin er wordt

gemeten is dit geen overbodige luxe. Deze 30% foutenmarge geeft duidelijkheid aan de overheden, het bedrijf en de milieudeskundige die de meting uitvoert.

- het bij een nieuwe installatie heel belangrijk is doorzicht te kiezen waar er zal gemeten worden? Waar de meetsectie wordt gemaakt moet de stroom homogeen en laminair zijn zodat een representatieve staalname mogelijk is.

The Mobi-battle: parkeernood versus parkeernormen

Uit onze infosessie mobiliteit

Parkeernood is het aantal parkeerplaatsen dat nodig is voor een project, zeg maar de parkeerbehoefte. Parkeernormen zijn het aantal parkings die de gemeente je (verplicht) oplegt in een project. De ene gaat uit van de vervoersvraag zachtjes sturen, de andere van parkeeroverlast vermijden of hard sturen.

Maar wat doe je als de parkeernood en de parkeernormen voor een project niet overeenstemmen? En welke impact heeft dat op verkeerseffecten? Dat was de hamvraag tijdens onze online infosessie mobiliteit.

Een moeilijke vraag zo blijkt, waar de aanwezigen geen pasklaar antwoord op konden geven.

"Wat we wel weten is dat normen dateren uit de tijd dat er nog geen mobiliteitsstudies waren," licht spreekster Sin Declerc, verkeersdeskundige en zaakvoerder Uitrit4 toe. "Ze dienden om generieke problemen op te lossen of te voorkomen. Maar doordat ze niet van de concrete parkeerbehoefte uitgaan, staan ze een modern parkeerbeleid in de weg. Ze veroorzaken ongewenste aanzui-

geffekten wanneer er teveel parkeerplaatsen worden voorzien, dan wel overlast door te lage maxima op te leggen. Dat valt op te lossen door in de parkeernorm op te nemen dat gemotiveerd afwijken van de norm kan, en wel op basis van een objectieve parkeerstudie met duurzame parkeercijfers. Helaas bevatten niet alle parkeerverordeningen die clausule.”

Maar hoe kom je nu aan duurzame parkeercijfers? Om tot een realistisch cijfer te komen, moet je verschillende zaken checken:

- Verstedelijkingsgraad
- Autobezitsgraad
- Fietsbereidheidsgraad
- Performantie van het openbaar vervoer
- Functie van het gebouw
- Type publiek
- Gemeentelijk beleid
- ...

Zo heeft een rijhuis in een stad met top-openbaar vervoer en mogelijkheden tot het gebruik van deelwagens/deelfietsen minder dan 1 parkeerplaats nodig, terwijl voor een alleenstaande woning in landelijk gebied met weinig of geen openbaar vervoer 2 parkeerplaatsen moeten voorzien worden. Pas je een generieke norm toe, dan eindig je door overal 1 parking te voorzien – met

ongewenste effecten als gevolg.

Met een goed beleid, gebaseerd op objectieve studies, kan je een impact hebben op de routing en op het sluipverkeer. Je kan parkeerverkeer sturen in functie van waar je verkeer wil hebben. Maar het advies van een mobiliteitsdeskundige blijft ondanks de deskundigheid slechts een advies aan de politiek verantwoordelijken. De beslissingsbevoegdheid blijft bij de overheid.

Hopelijk kunnen we leren van de afgelopen maanden. Want ook de Corona-periode heeft gevolgen gehad op de mobiliteit. We werken meer van thuis uit, volgen opleidingen en vergaderingen online. Hierdoor is er minder filevorming, minder luchtvervuiling, hebben mensen minder stress en sparen ze tijd uit. Nadenken of een verplaatsing effectief essentieel is, dan wel vermeden kan worden, zou het nieuwe normaal moeten worden, ook in het post-corona-tijdperk.

We kunnen – alweer – besluiten dat mobiliteit een heel moeilijk gegeven is, afhankelijk van veel factoren. Wist je bijvoorbeeld dat één deelwagen 4 tot 9 privéwagens vervangt – en dus zorgt dat er minder parkeerplaatsen nodig zijn? Maar niet noodzakelijk zorgt voor minder rit-ten op één dag? En wist je dat de autobezitsgraad onder andere afhankelijk is van hoeveel aanwezige alternatieven er in de buurt voor autorijden zijn, zoals performant

openbaar vervoer, veilige fietspaden, doorsteken, ...?

Eigenlijk kennen we de oplossing om te komen tot minder mobiliteitsproblemen. Nu nog van corona-test-case naar verankerde nieuwe gewoontes! Ook zonder grote beleidswijzigingen kunnen we zelf heel wat van de verkeersproblemen oplossen, door niet-essentiële verplaatsingen te vermijden. Nu, en in de toekomst.

Aanpak wateroverlast en droogte door slim en bewust om te gaan met regenwater.

Uit onze infosessie water

Raar maar waar: België behoort tot de landen met de laagste waterbeschikbaarheid per inwoner. Er werd bovendien vastgesteld dat er op veel plaatsen overstromingsgevaar is in Vlaanderen, maar ook risico op droogte en dus een tekort aan water. Er is immers te weinig infiltratie door toegenomen verharde oppervlakten, de watervraag is gestegen door de toenemende bevolking en door minder aanvulling en grotere onttrekking daalt het grondwaterpeil.

De gemiddelde Vlaming gebruikt thuis 114 liter water per dag, daarvan zou 50% eigenlijk geen drinkwater moeten zijn maar van mindere kwaliteit mogen zijn, bijvoorbeeld hemelwater. We dienen dus nog meer in te zetten op het opvangen en hergebruiken van regenwater. In België kan men jaarlijks tussen de 800 en 1200 liter hemelwater opvangen per m² dakoppervlak. Het is belangrijk dat we met zijn allen (zowel de gezinnen als de bedrijven) gebruik maken van dit hemelwater en ook slim omgaan met verhardingen. Dit alles heeft een invloed op de waterkwantiteit, de waterkwaliteit, de

biodiversiteit, de impact van klimaatsverandering en de leefbaarheid.

De wettelijke basis van dit alles is zowel de Kaderrichtlijn water, waarbij we tegen ten laatste 2027 een goede toestand van ons oppervlakte- en grondwater moeten behalen en waarbij we ook het principe van ‘de vervuiler betaalt’ hanteren, maar ook Vlarem II voor de ingedeelde inrichtingen en de Gewestelijke Stedenbouwkundige Verordening inzake hemelwater.

De waterladder

Doelstelling is het effect van bijkomende gebouwen/verhardingen op het watersysteem te neutraliseren door toepassing van de waterladder:

1. Opvangen voor hergebruik in een hemelwaterput, bijvoorbeeld voor doorspoelen van de wc, poetsen, was-machine, bewateren van de tuin, ...
2. Afvoer van hemelwater vermijden door minimaal te verhard en waar mogelijks zelfs te ontharden. Waar er moet verhard worden kiezen voor waterdoorlatende verharding. Dit kan toegepast worden voor fietspaden, wandelpaden, pleinen, parkings, opritten, terrassen, ... Zo dringt het water ter plaatse terug in de grond. Door infiltratie houd je zoveel mogelijk hemelwater zo lang mogelijk vast. Hiervoor zijn tal van mogelijkheden: bovengrondse en ondergrondse infiltratiesystemen, horizontaal en verticaal (diepte-infiltratie), ...
3. Buffering en vertraagd afvoeren van regenwater wanneer infiltratie geen optie is. Je houdt simpelweg het water van een stevige bui even op om het daarna traag te lozen. Bufferen met vertraagde afvoer kan via een bufferbekken, bijvoorbeeld een betrokken bekken of een vijver met een kleilaag.
4. Lozing in de afvoer voor regenwater (RWA)

Tijdelijke natuur: een extraatje voor onze natuur

Uit onze infosessie tijdelijke natuur

15% van Vlaanderen bestaat uit natuur. Van die 204.000 hectare wordt minder dan 82.000 hectare effectief beheerd als natuur, bijvoorbeeld door Natuurpunt. De grootste natuurgebieden in Vlaanderen zijn het Nationaal Park Hoge Kempen, de Vallei van de Zwarte Beek en het Zoniënwoud. Echter, de meeste natuurgebieden in Vlaanderen zijn gemiddeld rond de 40 hectare. Onze

natuur is dus heel versnipperd met weinig verbinding tussen de verschillende natuurreservaten. En daar kunnen bedrijfsterreinen bij helpen: aan die verbinding, als stepstone tussen die natuurgebieden. Bedrijfsterreinen zouden de gaten tussen de verschillende stukken natuur kunnen opvullen en een verbindende rol kunnen spelen zodat soorten zich kunnen verplaatsen van het ene gebied naar het andere.

Vlaanderen bestaat voor 50.220 hectare uit bedrijven-terreinen en ruim 17.000 hectare daarvan ligt braak of is ingericht als plantsoen. Wanneer we kijken naar ons bedrijfsgroen zien we ofwel een klassiek beheer van de groene infrastructuur (gazonbeheer, strakke tuinaanleg met snoeivormen, pesticidengebruik) waarin intensief gewerkt wordt en met een hoog prijskaartje. Spontane natuurontwikkeling, door bijvoorbeeld tijdelijk gebruik door een landbouwer om gewassen op te plaatsen, wordt zelfs bewust vermeden. Dit omdat men schrik heeft dat natuurontwikkeling impact heeft op de vergunningsprocedure en omdat men dure (bos)compensatieverplichtingen wil vermijden.

Tijdelijke natuur voor vergroening

Met die 17.000 hectare braakliggend bedrijventerrein zouden we iets nuttig en positief kunnen doen, tijdelijk, tot het stuk grond in gebruik wordt genomen. We kunnen tijdelijke natuur zien als het instrument om bedrijfsterreinen te vergroenen. De natuur mag er zich ontwikkelen tot het bedrijf die grond wil gebruiken, waarna de natuur terug wordt opgeruimd.

Vlaanderen haalde hiervoor inspiratie in Nederland,

maar het bestaat ook al in de Verenigde Staten en het Verenigd Koninkrijk. In Nederland zijn vele honderden hectare bedrijfsgroen omgeturnd tot tijdelijke natuur. Er bestaat op dit moment geen specifieke wetgeving rond tijdelijke natuur. Dit is ook niet nodig: voor het verlenen van een vergunning tijdelijke natuur wordt er gebruikt gemaakt van 2 bestaande uitvoeringsbesluiten van het Natuurdecreet, nl. het Soortenbesluit en het Vegetatiebesluit. Deze vergunning wordt verleend door het Agentschap Natuur en Bos van de Vlaamse Overheid. Er is een omzendbrief in voorbereiding die meer toelichting geeft over het aanvragen en verlenen van vergunningen tijdelijke natuur. In Vlaanderen is de definitie voor tijdelijke natuur de volgende: 'Tijdelijke natuur' houdt in dat, in afwachting van de uiteindelijke bestemmingsrealisatie van een terrein (met uitzondering van de nabestemming), op dat terrein, dat bij de start van het project een bestemming heeft waar natuur geen rol speelt, door een initiatiefnemer natuurontwikkeling tijdelijk wordt uitgevoerd. Die tijdelijke natuurontwikkeling kan later weer weg genomen worden met een maximale rechtszekerheid voor die initiatiefnemer'.

Tijdelijke natuur is dus géén vrijstelling om bestaande natuur te verwijderen en het is ook géén manier om compensaties te vermijden zonder eigen inspanning.

Overlevingskansen van soorten vergroten

De voordelen van (tijdelijke) natuur zijn dat die bijkomende habitatvlek een impuls geeft aan pioniers- en vroege soorten, dat er een tijdelijke stijging in aantallen door de ontwikkeling van deze tijdelijke natuur kan zorgen voor een verduurzaming van een populatie. En bovendien is een tijdelijk natuurgebied een extra "patch" in een metapopulatie en draagt deze bij aan de overlevingskansen van de soorten.

Groenbeheer wordt goedkoper en gezonder

Maar er zijn ook voordelen voor de initiatiefnemer. Het groenbeheer wordt goedkoper, is gezonder en heeft een goede beeldkwaliteit. Er hoeft geen tijd en geld meer te worden geïnvesteerd in het preventief weren van beschermde dieren en planten. Bouwprojecten kunnen gestart worden zonder risico op vertraging als gevolg van de aanwezigheid van beschermde dieren en planten. De natuur mag worden verwijderd, zodra de uitvoering van start gaat. Tijdelijke natuur is ook een manier om op een aansprekende en tastbare manier invulling te geven aan het beleid op het vlak van maatschappelijke verantwoord ondernemen want een tijdelijk natuurgebied draagt bij aan het voortbestaan

van (zeldzame en beschermde) plant- en diersoorten in Vlaanderen. Het is bovendien ook een mogelijkheid om de relatie met de omwonenden van het terrein te verbeteren, zeker als het tijdelijke natuurgebied opengesteld wordt voor het publiek.

Bij verwijdering van die tijdelijke natuur zijn een aantal scenario's mogelijk. Of er zijn meer individuen dan voorheen, of er is een terugval naar het oorspronkelijke aantal of héél uitzonderlijk zijn er minder dan voor de tijdelijke natuur. Dit laatste scenario is uiterst zeldzaam en trachten we uiteraard te vermijden. Dit scenario wordt de ecologische val genoemd en komt bijvoorbeeld voor wanneer er maar één kolonie bestaat van een soort (bijvoorbeeld de groenknolorchis), die zich gaat hervestigen van het natuurgebied in het tijdelijk natuurgebied en verdwijnt wanneer de natuur er wordt opgeruimd. Wanneer er kans is op een ecologische val moet de vergunning geweigerd worden of moeten er voorwaarden opgelegd worden.

Procedure: belang van een nulinventaris

Het principe van tijdelijke natuur is dat de bestemming nog moet worden gerealiseerd en de natuur zal verdwijnen wanneer deze bestemming wordt gerealiseerd. Dit wordt toegepast op projectmatige wijze en op vraag van een individuele initiatiefnemer.

Het is enkel mogelijk in harde bestemmingen op het gewestplan: wonen, industrie, ontginning. Het gaat in de praktijk bijvoorbeeld om een zone waar later een loods of een parking zal gebouwd worden in industriegebied of woongebied waar later een nieuwe woonwijk komt.

Wat wel belangrijk is, is dat de soorten die er al voorkomen, voor je start met een vergunning tijdelijke natuur er ook moeten zijn nadat je de tijdelijke natuur terug opruimt. Dit gebeurt dus best op terreinen die natuurarm zijn en waar inspanningen voor meer natuur wenselijk zijn. Een nulmeting/nulinventaris is heel belangrijk. Er wordt dan – steeds in het voorjaar – onderzocht welke (beschermde) soorten er nu voorkomen op het terrein, wat de aantallen zijn van de beschermde soorten, ... Wat reeds aanwezig was in de nulmeting moet bij opruiming gecompenseerd worden.

Het inrichten en opruimen van de natuur wordt als één en dezelfde handeling beschouwd en zo beoordeeld! Onder inrichten verstaan we het nemen van specifieke maatregelen of spontane ontwikkeling (al dan niet beheerd) en onder opruimen begrijpen we het verwijderen van de natuur op moment van realiseren van de bestemming.

Er wordt vaak gevraagd of bos kan als tijdelijke natuur. Dat is te vermijden omwille van het bosdecreet. Een aangeplant bos moet altijd gecompenseerd worden, met inbegrip van een compensatiefactor. Spontaan ontwikkeld bos moet gecompenseerd worden vanaf de leeftijd van 22 jaar. Bovendien is ontbossing altijd het voorwerp van een omgevingsvergunning en een project-MER-screening of project-MER of ontheffingsdossier. Wil je dus je grond positief inzetten en tijdelijke natuur ontwikkelen dan kies je best voor een andere invulling: keuze genoeg!

Welkom extraatje, maar geen alternatief voor een performant natuurbesleid

We kunnen besluiten dat tijdelijke natuur een welkom extraatje is waarop we zouden moeten inzetten, om de versnipperde natuurgebieden met elkaar te verbinden.

Het is echter géén alternatief voor een performant natuurbeleid dat gericht is op een duurzaam veilig gestelde natuur. Bovendien draagt tijdelijke natuur niet bij tot het realiseren van de instandhoudingsdoelstellingen die Vlaanderen moet behalen, al kan het wel helpen.

Watertoets voor het herstel van onze watersystemen

Uit onze infosessie De watertoets

De watertoets is een beoordeling waarbij wordt nagegaan of een initiatief schadelijke effecten veroorzaakt als gevolg van een verandering in de toestand van het oppervlaktewater, het grondwater of de waterafhankelijke natuur. Het resultaat van de watertoets wordt als een waterparagraaf opgenomen in de vergunning. Het doel van de watertoets is het herstel van onze watersystemen, met name een goede waterkwaliteit en waterkwantiteit en dit op chemisch, ecologisch en kwalitatief vlak.

Ook wil men met dit instrument de risico's op overstromingen terugdringen door brongerichte maatregelen, volgens het principe:

- Hemelwater zoveel mogelijk opvangen én gebruiken
- Resterende hoeveelheid laten infiltreren of bufferen

- Vertraagde afvoer van hemelwater

De watertoets is van toepassing vanaf 40 m² wanneer er overdekte constructies worden gebouwd of verhardingen worden (her)aangelegd of uitgebreid.

Er zijn 2 bijlagen opgenomen in het omgevingsvergunningaanvraagformulier hiervoor, namelijk de aanstiplijst hemelwater bijlage B25 en bijlage E3 over de relevante potentiële effecten van de aanvraag op het watersysteem. Belangrijk is dat de gegevens in beide formulieren dezelfde zijn! Op het einde van het formulier kan je een afwijking aanvragen voor opvang, buffering en/of infiltratie, bijvoorbeeld als het bedrijf gelegen is op klei-grond waardoor infiltratie moeilijk is. Echter de meeste bedrijfsterreinen zijn gelegen op opgehoogde zandgrond, waardoor infiltratie meestal mogelijk is. Dit staat los van de verplichte opvang van hemelwater.

Nog enkele weetjes:

- Een hemelwateropvang is OF voor bluswater OF dient om te gebruiken (vb. als sanitair water).
- Het volume van de hemelwaterput moet minstens 5.000 liter zijn en maximaal 10.000 liter. Het kan groter, maar dan moet je motiveren waarom. Het water moet ook effectief gebruikt worden.

- Een hemelwaterput is niet verplicht wanneer een groendak aanwezig is met buffervolume van minstens 35 liter/m². Let wel: kies je voor een groendak, dan moet je constructie hierop voorzien zijn.
- Hetgeen je niet opvangt, moet je bufferen en infiltreren op het eigen terrein. (Infiltratieoppervlakte 1m² per 25 m² verharde oppervlakte, buffervolume 25 liter per m² verharde oppervlakte).
- De vergunningverlenende overheid heeft hieromtrent een appreciatiebevoegdheid. Dat wil zeggen dat men afwijkingen kan toestaan of anderszids bijkomende voorwaarden kan opleggen.

Met de Pluviotest, een werkinstrument waarmee je voor verschillende situaties de kosten van het nuttig gebruik van hemelwater snel kunt inschatten, wordt duidelijk dat het opvangen en dus ook het gebruik van hemelwater meestal duurder is dan ander water maar het verschil wordt elk jaar kleiner. Oscar Moonen, spreker tijdens onze infosessie, stelt dat er in de toekomst een heffing komt op het lozen van regenwater om iedereen aan te moedigen om regenwater te gebruiken, bufferen en infiltreren.

Echter, los van de prijs, zijn we door de klimaatsverandering en verdroging van de natuur het onszelf, de maatschappij en de natuur verschuldigd om regenwater op te vangen en nuttig en bewust te gebruiken. Het is zonde als dit kostbaar goed gewoonweg wordt afgevoerd en in zee terechtkomt!

Samen gaan we de uitdaging aan

2020 was voor VMx en haar leden een heel actief en boeiend jaar. En hoewel we volop uitkijken naar wat 2021 ons brengt, houden we ook een beetje ons hart vast voor het klimaat...

De opwarming van de aarde, de verandering van ons klimaat, het verlies aan biodiversiteit, de verdroging in Vlaanderen, ... gaan heel snel. Veel sneller dan modellen konden berekenen. Hoog tijd om het tij te keren. En daar kunnen we samen aan werken!

Door op een doordachte manier gerichte maatregelen te nemen, kan je heel veel doen, met winst voor mens en natuur. Het komt erop neer dat je weet WAT je moet doen, HOE je het moet doen én het daarna ook effectief DOET. En daar is de milieuprofessional een heel belangrijke schakel.

De milieuprofessional is de geschikte persoon om bedrijven bewust te maken van goed natuurbeheer of een goed terreinbeheer. Met hun technische achtergrond en kennis over het milieu, kan de milieuprofessional bedrijven mee ondersteunen en hen in de juiste richting sturen. In de richting van goed natuurbeheer waarbij de natuur alle kansen krijgt om zich te ontplooiën, zich te ontwikkelen. En dit door samen te werken met de natuur i.p.v. de natuur tegen te werken!

Elk bedrijf heeft de mogelijkheid om iets te doen voor de biodiversiteit. Ook kleine terreinen, want elke vierkante meter telt! Het zijn allemaal stapstenen binnen een ecologisch netwerk. Bovendien hoeven deze ingrepen niet zoveel te kosten of zoveel impact te hebben op het bedrijf: met kleine ingrepen kan je vaak al veel vooruitgang boeken. Dit kan concreet met volgende maatregel, die overal toepasbaar, goedkoop en eenvoudig is:

- Stop het gebruik van pesticiden
- Stop het gebruik van meststoffen
- Let it grow! Maai gefaseerd twee keer per jaar (niet met een klepelmaaier) en voer het maaisel na 3 dagen af.

Op deze manier verschaal je de grond want vuistregel is: een voedselarme bodem is rijke natuur!

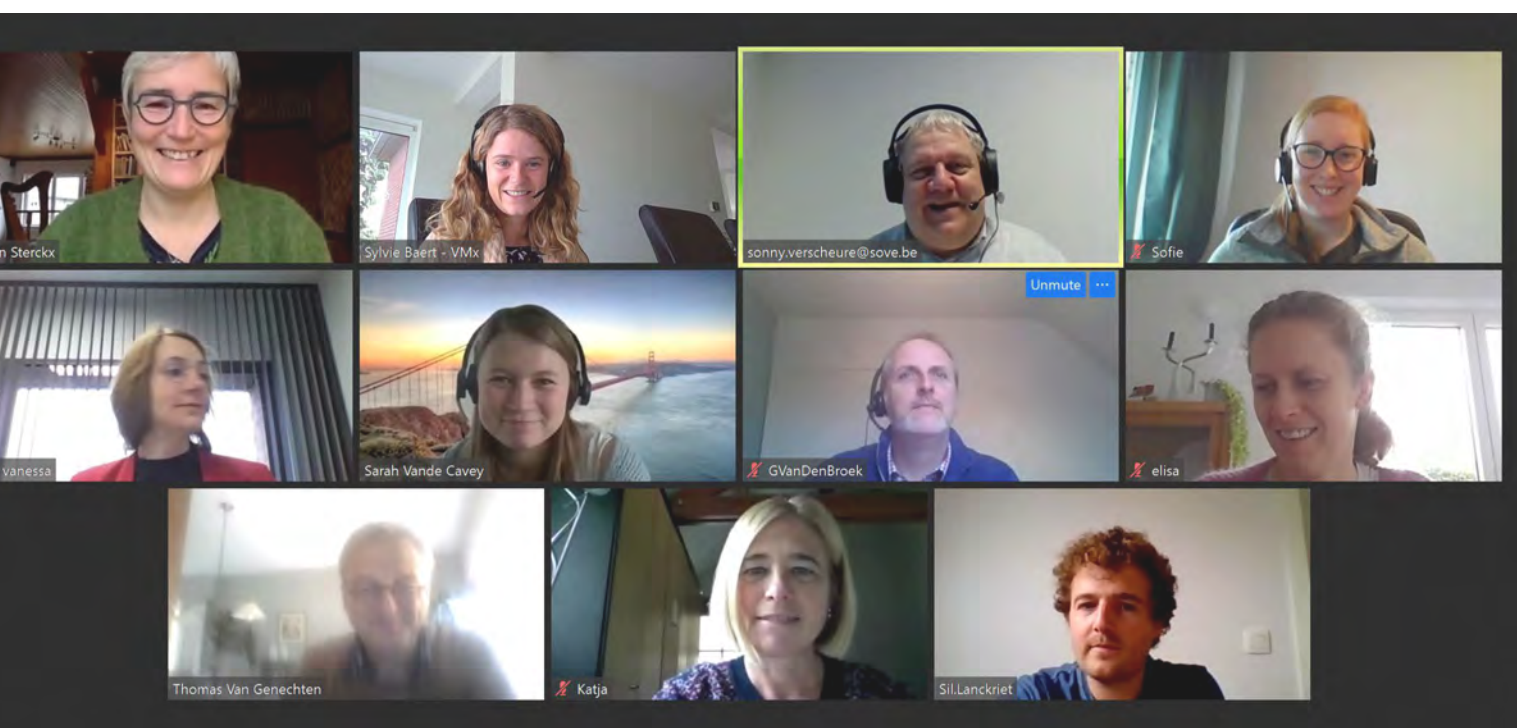
Milieuprofessionals staan voor een grote, maar boeiende uitdaging: bedrijven bewust maken dat je met weinig materiaal en op kleine oppervlakken veel kan bereiken.

Gelukkig is VMx er om de milieuprofessionals in deze missie te ondersteunen!

Getriggerd door deze boeiende sessies? Wil je volgende keer graag zelf van de partij zijn? Kom je graag meer te weten over deze onderwerpen?

Check de VMx agenda voor 2021!

www.vmx.be/kalender

Bescherming van de **aansprakelijkheidsrisico's** als milieuprofessional

In de uitoefening van jouw taken als milieuprofessional draag je steeds een risico op schade aan derden. Wat als er een verontreiniging ontstaat door een intellectuele fout die je maakte? Wat als een plan verkeerd ingeschat wordt en je klant hierdoor schade ondervindt? Wat als er schade aan derden wordt berokkend?

Bescherm je voor deze risico's door een verzekeringspolis BA milieuprofessional te onderschrijven bij Group Casier.

De verzekeringspolis is een exclusief aanbod voor VMx-leden in samenwerking met Group Casier, verzekeraar HDI en VMx.

De polis volgt de wettelijke verplichtingen van Vlarem II alsook de nieuwe wet Peeters-Ducarme (01/07/2019) die elke milieuprofessional verplicht een minimumdekking te onderschrijven.

Dit verzekeringsprogramma biedt ook een aantal nieuwe voordelen en mogelijke uitbreidingen:

- BA uitbating standaard mee opgenomen binnen de dekking (vroeger was dit een aparte polis ±100 euro per jaar)
- Milieu- en omgevingsadvies voor buiten-decretaale opdrachten, advies aan bedrijven die niet verplicht zijn een milieucoördinator aan te stellen en activiteiten als niet-erkende milieucoördinator kunnen meeverzekerd worden mits een bijpremie van 25%
- Preventieadvies kan meeverzekerd worden mits een bijpremie van 10%

- Bodemsaneringsdeskundige kan meeverzekerd worden mits een bijpremie van 50%, met vaste vrijstelling 5.000 euro en de activiteit mag max. 10% van het omzetcijfer bedragen
- Sloop- en asbestdeskundige kan meeverzekerd worden mits een bijpremie van 50%, met vaste vrijstelling 5.000 euro en de activiteit mag max. 10% van het omzetcijfer bedragen
- Mobiliteitsdeskundige is een gedekt beroep
- Rechtsbijstand Euromex 18,69 euro per jaar
- Pluraliteitskorting 5% per bijkomende milieuspecialist
- 30% korting voor interne milieucoördinatoren

Lijkt het iets voor jou? Laat dan nu je huidige polis analyseren en bekijk samen met Group Casier of een instap in dit verzekeringsprogramma interessant is.

Interesse of wens je meer informatie? Neem dan contact met onze contactpersoon bij Group Casier:

Voor **Gent**: Elien De Both I T (+32)9 210 88 60 | e.de.both@casier.be
Voor **Menen**: Sara Adam I T (+32)56 26 13 36 | s.adam@casier.be

amelior
improve every day

Een nieuwe impuls voor uw milieu- & energiebeleid met deze opleidingen

- ✓ Milieucoördinator
- ✓ Milieubeheer
- ✓ ISO 14001
- ✓ ISO 50001
- ✓ Energiemanager - European Energy Manager
- ✓ Gevaarlijke stoffen

schrijf hier in

Meer info en inschrijven via

www.amelior.be/milieu-energie

De gevolgen van Covid-19 voor milieuprofessionals (en hun werkgevers)

De gevolgen van de COVID-19 crisis voor het takenpakket van de milieucoördinator zijn sterk afhankelijk van de sector waarin zijn werkgever(s) werkzaam zijn. Bedrijven in de voedings- of farmasector hebben bijvoorbeeld méér werk dan anders, in andere bedrijven, bijvoorbeeld in de automotive- en staalsector, is er net een sterke terugval van de vraag en activiteit.

Besparen op externe milieucoördinatoren? Toon aan dat je strategisch kan meedenken

We merken op dat bedrijven en dan vooral de kleine KMO's besparen, en ook daarom minder beroep doen op externe milieucoördinatoren. De externe milieucoördinator wordt er momenteel minder gevraagd dan voorheen. Sommige grote bedrijven gaan rechtstreeks in gesprek met milieu-inspectie, zonder tussenkomst van de externe milieucoördinator. Milieuzorg daalt dus, maar inspectie is nog actief. Er wordt veel informatie (vb. over afval) opgevraagd per mail, die dan grondig geanalyseerd wordt.

Het is belangrijk dat bedrijven niet ondoordacht installaties gaan heropstarten. De milieucoördinator moet aantonen dat hij economisch relevant is voor het bedrijf en strategisch kan meedenken! Zo wordt vermeden dat er calamiteiten ontstaan én dat de milieuprofessional zelf financieel getroffen wordt.

Meer tijd voor actualisatie en optimalisatie van vergunningen

In sommige bedrijven en sectoren daalt de tijdsbesteding als milieucoördinator inzake rondgangen en opvolging op het bedrijf zelf, anderzijds wordt opgemerkt dat er momenteel wel ruimte is om te sleutelen aan de vergunningen en deze te actualiseren en optimaliseren. Rondgangen worden wel op alternatieve wijze uitgevoerd, administratief van thuis uit of mits aangepaste uitrusting (mondmasker of gezichtsbescherming) en respect voor de social distancing.

“Ik voelde me precies een medewerker van een call center”

- Vic De Meester, hoofd milieu Colruyt Groep

Wat wel overal gelijk is, is dat bezoeken tot een minimum worden beperkt. Enkel “business critical” is toegelaten. Contractors mogen binnen, mits naleving van de voorwaarden en gezondheidsverklaring voor het betreden van het bedrijf. Tot slot zijn ook dienstreizen (nationaal en internationaal) grotendeels stopgezet.

Vic De Meester, hoofd milieu Colruyt Groep: “Bij Colruyt bestaat het milieuteam uit 18 personen. In principe werken deze allemaal op dezelfde plaats. Uiteraard is quasi nooit iedereen aanwezig omdat wij trachten zoveel mogelijk ‘op het terrein’ aanwezig te zijn. Maar tegelijk zijn er uiteraard altijd een aantal wel en is het relatief gemakkelijk om contact te houden met elkaar en elkaar kort te brieven over hun werk of snel een vraag te stellen die hen verder helpt. Plots viel dat door Corona allemaal weg en hadden we geen overzicht meer via snelle dagelijkse contacten maar moesten we ons organiseren door elkaar regelmatig te bellen. Ook voor mijn medewerkers was dit flink aanpassen want plots konden ze niet gauw ‘even binnenspringen’ tussen 2 vergaderingen door, maar moesten ze bijna in de virtuele skype-rij gaan staan om mij nog te pakken te krijgen. Ik heb dus echt hele dagen met mijn headset op gezeten en bellen, bellen, bellen....vandaar dat ik me precies een medewerker van een call center voelde.”

Stoom jezelf klaar met de **'Basisopleiding asbestinventarisatie'**

In Vlaanderen is er nog steeds een asbestprobleem. Gebouwen en infrastructuur ouder dan 2001 bevatten nog zo'n 2,3 miljoen ton aan asbesthoudende toepassingen. Tegen 2040 wil OVAM asbestveilig zijn. Hiervoor roepen ze een nieuwe erkenning in het leven, namelijk de erkenning tot gecertificeerd asbestdeskundige 'inventarisatie'. In de loop van 2022 is de invoering van het verplichte asbestinventarisatetest bij verkoop voor constructies ouder dan 2001 gepland. Enkel gecertificeerde asbestdeskundigen inventarisatie zullen een geldig asbestinventarisatetest kunnen opmaken volgens het standaard inspectieprotocol van OVAM.

Elke kandidaat asbestdeskundige inventarisatie kan via een door de OVAM erkende certificatie-instelling een persoonscertificaat bekomen. Hiervoor moet je bij een erkende certificatie-instelling de verplichte opleiding met praktijkgedeelte volgen en slagen voor een examen. De verplichte opleiding omvat de uitvoering van een asbestinventarisatie conform het standaard inspectieprotocol en de rapportage in de webtoepassing van de OVAM.

Om deze verplichte opleiding te volgen en te slagen voor het examen moet je als kandidaat asbestdeskundige over voldoende basiskennis beschikken. Deze basiskennis kan je verwerven door feitelijke beroepservaring of door het volgen van een vrijwillige vooropleiding bij een opleidingscentrum.

Voor deze vooropleiding ben je bij VMx op het juiste adres. Wij organiseren een 3-daagse opleiding Basis-kennis asbestinventarisatie. Deze opleiding gaat in 2021 verschillende keren door in Gentbrugge. Deze cursus heeft tot doel kandidaat-asbestdeskundigen voldoende basiskennis te geven zodat ze klaar zijn om te starten met de verplichte opleiding. De nadruk ligt niet enkel op het verwerven van kennis over asbestverdachte materialen en de daarbijhorende gezondheidsrisico's maar ook op de praktische aspecten van het uitvoeren van een asbestinspectie, het opmaken van een asbestinventaris en een veilige en betrouwbare staalname.

VMx organiseert deze driedaagse basisopleiding voor iedere kandidaat-asbestdeskundige die gecertificeerd wil worden door OVAM en iedereen die zich wil verdiepen in asbest. Deze opleiding telt ook mee als permanente vorming voor milieucoördinatoren.

Inschrijven kan via de website
www.vmx.be/kalender

ldr

advocaten in
omgevingsrecht

www.ldr.be

LDR Gent	LDR Brugge
Kasteellaan 141 - 9000 Gent	Hertsbergsestraat 4 - 8020 Oostkamp
Tel. +32 9 234 29 16 - Fax +32 9 234 29 17	Tel. +32 50 49 08 40 - Fax +32 50 61 50 01

ldr

Opleidingen 2021
Gedeelde kennis is dubbele macht

15^e editie

Blijf op de hoogte van de data en locaties op www.ldr.be

Administratieve verplichtingen milieu

Naast deze continue verplichtingen zijn er nog tal van andere periodieke en eenmalige verplichtingen of verplichtingen met onregelmatige frequentie waaraan moet voldaan worden. Leden vinden deze terug op het kenniscentrum op de VMx-website.

Afval:

- Afvalstoffenregister/materialenregister voor afvalstoffenproducent
- Afvalstoffenregister voor inzamelaar, afvalstoffenhandelaar of -makelaar
- Afvalstoffenregister voor verwerkers
- Bijhouden identificatieformulieren afvalstoffen
- Register mbt aanvaarde afvalstoffen in kader van aanvaardingsplicht (eindverkoper, tussenhandelaar, producent)
- Register andere meststoffen

Afvalwater:

- Register van zelf uitgevoerde monsternemingen, metingen of analyses
- Goedkeuring door laboratorium van monsterneming, meting of analyse

Biociden:

- Bijhouden en opvolgen gebruiksaanwijzing en gebruiksvoorwaarden van biociden ingedeeld in het gesloten circuit

Gevaarlijke producten:

- Register gevaarlijke producten
- Register met doorzetgegevens damprecuperatie fase 1 en 2
- Bijhouden conformiteits- en keuringsattesten opslagtanks en toebehoren

Grondwater:

- Grondwaterregister

Koelinstallaties:

- Instructiekaart
- Logboek koelmiddelen
- Register onderhoud koelinstallaties

Lucht:

- Bijhouden overzicht installaties met luchtmissies
- Bijhouden resultaten emissiemetingen

Solventen:

- Oplosmiddelenboekhouding

Producten en diensten voor grond- en waterprojecten

Eijkelkamp Soil & Water bedenkt, ontwikkelt, produceert en levert wereldwijd slimme oplossingen voor bodem- en waterprojecten binnen de thema's land degradatie, voedselzekerheid, verstedelijking, vervuiling, land ontwikkeling en natuurlijke hulpbronnen. Samen met de andere Royal Eijkelkamp bedrijven, Eijkelkamp SonicSampDrill, Eijkelkamp GeoPoint SoilSolutions en Eijkelkamp Academy, richt Eijkelkamp Soil & Water zich met de producten en diensten op het ondersteunen van duurzaam land- en watergebruik. Onze medewerkers zijn dagelijks vol passie bezig met het bedenken en leveren van oplossingen die binnen deze thematieken het verschil maken.

Nijverheidsstraat 30
6987 EM Giesbeek
The Netherlands

T +31 313 880 200
E info@eijkelkamp.com
I www.eijkelkamp.com

“Maak tijd om je communicatie te professionaliseren. **Door te vertragen ga je versnellen.**”

Ann Sterckx gaf in 2020 voor de tweede keer de meerdaagse opleiding communicatieve competenties MER-coördinator. Ze vertelt meer over haar achtergrond en hoe investeren in communicatie op lange termijn oplevert, ook én zeker voor milieucoördinatoren, die vaak complexe of delicate boodschappen moeten overbrengen.

Ann Sterckx studeerde organisatiepsychologie aan de UGent en heeft zich daarna verder ontwikkeld in HR management. Daarna volgde ze verschillende opleidingen in het faciliteren van individuele, team- en organisatieontwikkeling. Tegenwoordig werkt ze nog voor organisatiecontexten, maar daarnaast vooral op wat met natuur te maken heeft. “Na 15 jaar in HR-leidinggevende functies heb ik me geheroriënteerd. Ik liep vast op HR-visies die ik niet kon waarmaken in organisaties. Ik ben dan zelfstandige geworden en wou op dat moment echt de verbinding met het natuurlijke terugvinden, teruggaan naar de essentie van het leven. Het heeft drie jaar geduurd voor ik de beslissing nam. Ik ben op ecopsychologie (bestudeert de relatie tussen mens en natuur) gestoten en ben dat pad verder gaan bewandelen. Ik ben natuurcoach en geef daar ook training in. Vandaar vind ik ook het communicatiegedeelte heel belangrijk. Ik werk tegenwoordig enkel nog voor sociaal-maatschappelijke en milieugerichte organisaties, projecten en mensen. Vandaar ook mijn samenwerking met VMx.”

“Ik heb jaren geleden een cursus NLP, neuro-linguïstisch programmeren, gevolgd.” Dat zijn vaardigheden, competenties, een attitude ... die je ontwikkelt om meer zelfsturing te krijgen en meer vat te krijgen op je eigen leven, doen en handelen en om kwaliteitsvol te communiceren. Dat zijn zaken die in je professioneel leven, maar ook in je dagelijks leven zeer belangrijk zijn. Dat

biedt heel mooie kaders en is bij verschillende domeinen heel bruikbaar. Veel bedrijven zouden daar nog veel meer aandacht kunnen aan besteden. Vandaag de dag is persoonlijke ontwikkeling echt de sleutel tot organisatieontwikkeling. Je verhoogt je zelfkennis, je leert patronen in je eigen gedrag kennen. Vanuit bedrijven is er nog te vaak een focus op het aanleren van bepaalde vaardigheden en competenties, terwijl het belangrijker is dat die personen zichzelf eerst beter leren kennen. Communicatie is iets heel persoonlijk en relationeel en dat wordt vaak nog onderschat.”

Snel schakelen tussen verschillende doelgroepen

Gevraagd wat communicatie voor milieuprofessionals zo specifiek maakt antwoordt Ann: “Ik merk dat het relationele zeer belangrijk is, die grenzen daarvan leren kennen en hoe ver mag je jezelf daarin laten zien; een stukje kwetsbaarheid. Ook de vraag ‘Hoe krijg je iets gezegd wat je zelf een harde boodschap vindt?’ kwam vaak terug. Ik leer dan aan hoe ze met dat dubbel gevoel van menselijkheid en ‘ik moet die boodschap brengen, want dat is nu eenmaal de wet’ moeten communiceren. Eén van de zaken die ik de deelnemers leer is dat ze hun gesprekspartner, gespreksterrein en materie goed moeten leren kennen. Ook is het belangrijk om gesprekken zeer goed voor te bereiden, soms zelfs in te oefenen. Dat klinkt heel simpel, maar men wordt geleid door de waan van de dag en gaat van meeting naar meeting. Om vast

te houden aan jezelf en jezelf niet voorbij te laten steken, werken we ook heel sterk op het verbale én non-verbale gedrag tijdens een vergadering.”

Ook typisch aan milieuprofessionals is dat ze snel moeten kunnen schakelen tussen verschillende doelgroepen met wie ze samenwerken. “En dan moeten ze telkens hun verhaal en taal aanpassen aan hun doelgroep en de context. Dat is zeer complex.”

Durf buiten je comfortzone stappen

Een grote uitdaging bij het verder professionaliseren van communicatie is dat mensen vaak tijdsgebrek aanwenden als excuus. “Maar dat is een paradox, want goede communicatie vraagt geen tijd. Het zal je zelfs tijd uitsparen, alles zal veel vlotter gaan. Door een beetje te

“Communicatie is iets heel persoonlijk en relationeel en dat wordt vaak nog onderschat.”

vertragen ga je versnellen. Met goede communicatie ga je veel efficiënter kunnen werken. Investeren in goede relationele communicatie kan je professionele kwaliteit en ontwikkeling een enorme boost geven.”

Context kan een enorm struikelblok zijn bij goede communicatie. “Durf ook eens experimenteren en een boodschap eens op een andere manier te brengen. Wees flexibel en heb geen schrik dat je vreemd gaat overkomen. Een voorbeeld daarvan is dat je als je echt diep luistert niet enkel knikt, maar ook bepaalde kernwoorden gaat herhalen of dat je het gedrag van degene tegenover je gaat spiegelen. Dat voelt in het begin allemaal kunstmatig aan, maar dat werkt en went ook wel. Zo zorg je er bijvoorbeeld voor dat je gesprekspartner zich diep gehoord voelt, en tegelijkertijd structureer je voor jezelf de informatie die je uit het gesprek haalt. Dat leidt tot krachtige gesprekken, waarin je een dans aangaat met je gesprekspartner met volgen en leiden.”

Kan een goede communicatie bijdragen tot een beter leefmilieu? “Ja, communicatieve vaardigheden dragen bij aan persoonlijke ontwikkeling. De bedoeling is dat je mensen beter kunt sensibiliseren en als je beter kan afstemmen op je doelgroep dan verwacht ik dat je op die manier ook zou moeten bijdragen aan een beter leefmilieu. Authentieke, krachtige communicatie – daar raak je mensen mee. Met respect en vanuit je authenticiteit.”, sluit Ann af.

Nieuwe communicatieskills helpen me op werk- en privévlak

Sofieke Valgaeren is intern milieucoördinator bij De Watergroep. Sofieke volgde begin 2020 de VMx opleiding over communicatieskills voor milieucoördinatoren. Na enkele organisatorische verschuivingen binnen De Watergroep kwam deze opleiding voor haar als geroepen. “Zowel voor mijn werk als privé heb ik uit deze opleiding heel veel gehaald.”

Sofieke startte haar carrière bij het toenmalige VMW als adjunct-kwaliteitsverantwoordelijke. “Mijn taak bestond toen voornamelijk uit het nemen van stalen (zowel bij klanten als in het productieproces), het controleren en ijken van online meettoestellen en het uitvoeren van procescontroles. Stilaan evolueerde mijn functie en kwam ik meer in aanraking met milieu en milieuwetgeving. Op vraag van de toenmalige milieucoördinator nam ik in 2015 de functie op van assistent interne milieuzorg. Dit leidde ertoe dat ik me meer en meer ging verdiepen in geldende wetgevingen en regels. Op vraag van mijn werkgever volgde ik in 2018 de opleiding Milieucoördinator B. Toen er begin 2019 een functie als milieucoördinator vrij kwam binnen De Watergroep heb ik geen moment getwijfeld om mij kandidaat te stellen en sinds 1 juli 2019 neem ik deze rol, samen met nog 2 collega's milieucoördinatoren, officieel op”, aldus Sofieke.

Nieuwe collega's, nieuwe communicatiestijl

In november 2019 stapte De Watergroep over van een provinciaal aangestuurde organisatie naar een proces-gestuurde organisatie. “Dit bracht heel wat grote veranderingen met zich mee. Functies wijzigden inhoudelijk, collega's wisselden van functie, ... Deze veranderingen speelden me parten. Het leek alsof mijn 'nieuwe' collega's me niet begrepen. Dit zorgde bij mij voor heel wat frustraties. Ik bracht mijn leidinggevende en onze HR-businesspartner op de hoogte van mijn gevoelens. Uit onze gesprekken werd snel duidelijk dat

de communicatiestijl die ik erop nahield in het verleden, anders geïnterpreteerd werd door de mensen die mij niet kenden en met wie ik nu moest samenwerken. De opleiding 'Communicatieskills voor milieucoördinatoren' kwam voor mij dus op het ideale moment.”

Als milieucoördinator moet je vaak adviezen geven en ben je betrokken bij overlegmomenten. Het gebeurt dat de communicatie soms moeizaam verloopt of dat ik zelf de nodige informatie moet gaan zoeken. Dat komt omdat niet iedereen er al van overtuigd is dat een sterk milieubeleid een troef is. Goede communicatieskills van de milieucoördinator zijn belangrijk om iedereen over de streep te trekken.

“De eerste dag van de tweedaagse communicatieopleiding van VMx was voor mij heel intens en confronterend. Heel wat vragen en bedenkingen werden beantwoord. Tussen dag 1 en dag 2 was het de bedoeling om dingen die we in de eerste opleidingsdag leerden uit te proberen. Ik heb deze kans met beide handen gegrepen en

ben onmiddellijk aan de slag gegaan. Dit zorgde ervoor dat de tweede opleidingsdag heel wat vlotter verliep. Ik voelde me rustiger. Ik kon me ook al wat meer inleven en merkte dat dit een wereld van verschil maakte.”

“Naast de effectieve opleiding Communicatieskills voor milieucoördinatoren, welke naar mijn mening perfect was afgestemd op hoe het er in werkelijkheid aan toe gaat, heeft ook de lesgeefster mij enorm geïnspireerd. Haar aanpak, haar inlevingsvermogen, de rust die ze uitstraalde, ... Ze was voor mij een perfect voorbeeld.”

Kleine woordjes en houding brengen positivisme

“Het voornaamste wat ik meegenomen heb is dat je inlevingsvermogen in de situatie en de kennis van anderen heel belangrijk is. Maar ook dat kleine woordjes en je houding heel wat positivisme teweeg kunnen brengen. Sinds de opleiding bereid ik me voor een overleg heel zorgvuldig voor. Ik probeer me al in te leven in de situatie. Daarna probeer ik de situatie vanuit verschillende rollen te bekijken, zoals geleerd in de opleiding. Net na het volgen van de cursus vergde dit heel wat tijd en werk. Nu loopt dit al heel wat vlotter, soms zelfs bijna spontaan. Verder let ik ook heel hard op de woorden die ik gebruik en de houding die ik aanneem. Ik merk dat een combinatie van dit alles leidt tot meer rust bij mezelf en dat dit positief onthaald wordt door mijn collega's. Een stimulans om door te zetten.”

“Een aantal van de aangeleerde skills pas ik ook toe in mijn privéleven. In het begin was het voor mijn partner en de kinderen wel wat wennen maar ook hier heeft het uiteindelijk geleid tot een positief effect.”

“Kleine woordjes en je houding kunnen heel wat positivisme teweeg brengen.”

Wij zorgen voor licht in de donkere kamer die het klimaat soms is

VMx behaalde in het voorjaar van 2020 het CO2-neutral-label. Niet zomaar een label, maar een bewijs dat je de CO2-uitstoot van je organisatie kent, vermindert en waar nodig compenseert. CO2logic is het bedrijf achter dit label. **Antoine Geerinckx**, oprichter, geeft ons meer toelichting en toont dat ook hier communicatie van cruciaal belang is.

“CO2logic ontstond 14 jaar geleden met als doel: bedrijven helpen om hun CO2 uitstoot te berekenen, te verminderen en te compenseren. In deze 14 jaar is er veel veranderd: bedrijven willen steeds meer hun steentje bijdragen op het vlak van klimaat. Waar we in onze beginperiode echt pionierswerk deden, is het voor veel bedrijven ondertussen een essentieel onderdeel van hun strategie.

Wij helpen organisaties op de goede weg te krijgen en te houden. Concreet: wij berekenen de CO2 uitstoot van een organisatie zodat ze een zicht krijgt op de belangrijkste CO2-uitstoot bronnen. Er wordt een ‘control-room’ uitgewerkt van waaruit organisaties hun CO2-inspanning op een efficiënte manier kunnen aanpakken.

We hanteren in onze aanpak een 4-stappenplan: berekenen, verminderen, compenseren, communiceren. Als het klimaat een donkere kamer is, dan zorgen wij voor het licht, zodat organisaties weten waar ze naartoe gaan en onderweg niet struikelen of domme dingen doen.”

De meeste bedrijven sluizen hun CO2-uitstoot gewoon door naar de maatschappij

“We ontwikkelden bovendien een label rond CO2 neutraliteit. Op www.co2-neutral-label.org vind je alle organisaties terug die dit label ‘dragen’: het zijn organisaties die verder willen gaan dan het vervangen van hun plastic bekertjes door herbruikbare mugs: ze willen hun uitstoot kennen, verminderen en compenseren waar

nodig. Dat compenseren gebeurt aan de hand van klimaatprojecten in ontwikkelingslanden, die zonder onze financiële bijdrage niet zouden plaatsvinden.

Het label is een garantie dat een bedrijf haar CO2-uitstoot berekent, haar CO2-uitstoot vermindert en ook haar verantwoordelijkheid neemt voor de overblijvende CO2-uitstoot. Want de meeste bedrijven beginnen nu wel hun CO2-uitstoot te berekenen en te verminderen maar de CO2-uitstoot die overblijft is een kost voor de maatschappij. Wij betalen vaak de CO2-uitstoot indirect van bedrijven waar we nooit iets van gekocht hebben of iets mee te maken hebben gehad.

We leven vandaag allemaal in een maatschappij waar het privatiseren van winst normaal is: je neemt een (financieel) risico, je creëert jobs, je verricht onderzoek... positieve zaken die een toegevoegde waarde hebben op de maatschappij. Dus als je winst maakt met je bedrijf is het normaal dat je die winst gaat privatiseren. Het probleem vandaag is dat je de winsten privatiseert maar de impacten die vrijkomen bij het ontwikkelen van je activiteit worden gemutualiseerd. En dat is niet correct: we moeten ook onze impacten privatiseren. Zolang we dat niet doen, komt er nooit een oplossing voor het klimaatprobleem. En dat is wat ons CO2-neutral label wenst te doen. Het CO2-neutral label is de garantie dat het bedrijf haar klimaatimpact ook privatiseert en haar klimaatverantwoordelijkheid neemt. Als iedereen voor zijn eigen deur veegt, dan is de straat proper. En dat geldt ook voor het klimaat.”

De Green Deal van Europa

“Klimaatimpacten aanpakken is meestal gewoon boerenverstand. Iedereen maakt deel uit van het probleem, maar ook van de oplossing. Educatie, opvoeding en vorming hebben een positief effect.

Wist je dat de Europese Unie tegen 2050 klimaat-neutraal wil zijn? De zogenaamde Green Deal. Om dit te halen moeten nog grote stappen gezet worden. In Vlaanderen hadden de politici de ambitie om de CO2-uitstoot met 28% te verminderen tegen 2030. Frankrijk en Duitsland zijn veel ambitieuzer op dat vlak. België moet het verminderen van de CO2-uitstoot hoger op de agenda zetten, om zo te kunnen genieten van de Europese financiële steun. Als je op de Europese trein stapt voor een duurzame transformatie kan je meegenieten van die Europese dynamiek. Doe je dat niet, dan verlies je competitiviteitsvoordelen. Want: CO2 is competitiviteit.

Bijvoorbeeld: stel dat je een pampier produceert in Polen waarbij je ongeveer 600-800 gram CO2 uitstoot per kilowatt uur elektriciteit van het net. Dat is de CO2-intensiteit van je elektriciteit omdat je nog veel fossiele brandstoffen hebt. In Noorwegen daarentegen stoot je 10 gram CO2 per kilowatt uur uit. Dan is er een enorm CO2-verschil voor dezelfde pampier die geproduceerd wordt. Als je een CO2 neutraal product wil aanbieden aan je klanten, zal je dat veel meer kosten in Polen (tenzij ze hun eigen groene stroom gaan produceren) dan in Noorwegen. In een CO2-neutrale maatschappij ben je veel minder competitief als je in een niet-duurzame economie functioneert. Vandaar het belang van een land om op vlak van energie echt een VISIE te ontwikkelen.”

Positieve impact op socio-economische ontwikkeling

“De CO2 uitstoot moet op een correcte wijze worden berekend, volgens bepaalde standaarden die internationaal zijn erkend. Daar bieden wij de nodige ondersteuning. De acties die worden ondernomen om de CO2-uitstoot te verminderen, moeten in rekening worden gebracht om zo het verschil te kunnen aantonen: hoeveel is de CO2 verminderd per ton product of per werknemer? De resterende CO2-uitstoot wordt gecompenseerd aan de hand van gecertificeerde klimaatprojecten: klimaatprojecten die werkelijk het verschil maken. En zo kan je een CO2-neutral label bekomen, gecontroleerd door een onafhankelijke derde partij (Vinçotte in dit geval).”

“En of die klimaatprojecten het verschil maken. Want hoewel de focus van elk project ligt op de positieve impact op het klimaat (SDG nummer 13), zijn er meestal nog talrijke andere Sustainable Development Goals die worden bereikt.

Nemen we het project rond het verdelen van efficiënte kookovens bijvoorbeeld. Wij verdelen in ontwikkelingslanden efficiënte ‘oventjes’, die 50% minder houtskool of hout verbruiken dan de oventjes waar mensen nu dagelijks op koken. Dit heeft niet alleen een impact op de CO2-uitstoot, die voor de helft wordt gereduceerd, maar ook op de gezondheid van de mensen die nu veel minder rook inademen. En er is de financiële impact omdat mensen veel minder houtskool moeten kopen en dus hun energiekosten zien dalen. En dan hebben we het nog niet over de lokale arbeidsmarkt die hiermee wordt gestimuleerd. Bovendien draag je door

de reductie van de ontbossing bij aan de diversiteit. We hebben een positieve impact op de socio-economische ontwikkeling in ontwikkelingslanden.”

Eerlijk duurt het langst!

“Het is van essentieel belang dat er na het berekenen, verminderen en compenseren ook gecommuniceerd wordt. Ook deze stap volgen wij op, zodat er geen ‘greenwashing’ gebeurt. Er is een fundamenteel verschil indien een multinational op al zijn websites plaatst ‘we are CO2 neutral’ terwijl het eigenlijk moet zijn ‘we are CO2 neutral for all our European sites’. Er moet op een correcte en transparante manier gecommuniceerd worden: eerlijk duurt het langst. Dat is ook in het belang van de reputatie van de organisatie. We vragen dat elke organisatie zijn/haar communicatie rond hun CO2-neutraliteit met ons deelt. Want ook onze reputatie staat op het spel.

We stellen daarom tools ter beschikking om bedrijven te ondersteunen op het vlak van die communicatie.

We hebben een video die CO2-neutraliteit uitlegt in verschillende talen en klimaatprojectdocumenten. Het label mogen ze gebruiken, maar onder welbepaalde voorwaarden. Ze krijgen ook een certificaat dat duidelijk aantoont dat ze CO2-neutraal zijn.”

Dienstverlenende bedrijven versus productie-bedrijven

“Meten is weten en dat geldt voor alles: voor een productiebedrijf, een dienstverlenend bedrijf en een private woning. Het principe is hetzelfde: weten waar de grootste CO2-uitstootbronnen vandaan komen en ook de kosten. Zaak is om te focussen op wat veel kost en wat veel impact heeft bij CO2-reducties. Als de basis groen is, dan is al de rest die op die energie draait ook groener. Voor dienstenbedrijven is dat natuurlijk helemaal anders dan voor productiebedrijven. De industrie is veel energie-intensiever op vlak van elektriciteit en gas. Maar bij dienstenbedrijven is het de mobiliteit die het meeste doorweegt.”

“Veel mensen denken dat België te klein is om het verschil te maken. China, Amerika en India zijn de boosdoeners met de meeste CO2-uitstoot. Maar wist je dat België per inwoner meer uitstoot dan China en India? We roepen elke milieuprofessional op om zoveel mogelijk te realiseren in zijn/haar bedrijf, zo gaat hij/zij privé minder impact moeten betalen. We mogen die privé en professionele verantwoordelijkheid niet los van elkaar zien. Het is een gemeenschappelijke verantwoordelijkheid.”

Wil je mee je schouders zetten onder meer maatschappelijk verantwoord ondernemen? Wil je je bedrijf ook CO2-neutraal maken?

kom er alles over te weten op
co2logic.com of
co2-neutral-label.org

MAKING GREEN WORK

GEBRUIKT UW BEDRIJF SOLVENTEN?

Solventen zijn ingeburgerd voor het reinigen van onderdelen of spuitpistolen. Deze schadelijke stoffen zijn meestal brandbaar en houden gezondheidsrisico's in voor de gebruikers.

- **Gebruiksrisico's**
- **Brandgevaar**
- **Schadelijk voor het milieu**

STAAT U OPEN VOOR DUURZAME ALTERNATIEVEN?

Biologische ontvetters van Bio-Circle helpen industriële bedrijven en hun arbeiders om op een duurzame manier veilig en gezond te kunnen werken, zonder in te boeten aan efficiëntie.

- **Veilig - Geen labels onder de CLP-wetgeving**
- **Efficiënt - Biologische ontvetters bieden een constante reinigingskracht**
- **Kostenbesparend - Door een lange levensduur werken Bio-Circle ontvetters kostenbesparend**

TEST GRATIS ONZE BIOLOGISCHE ONTVETTERS

Zodat u de kracht van onze biologische ontvetters kan testen op het type vervuiling in uw bedrijf, bieden we gratis tests aan van onze reinigingsmachines en vloeistoffen.

CB100

Biologische ontvetter

Multifunctionele ontvetter op waterbasis.

Meer info & gratis testen:

Of
www.bio-circle.be/cb100

GT Compact

Ontvettingstafel

Reinigen van onderdelen vervuild met olie, vet en hardnekkig vuil

Meer info & gratis testen:

Of
www.bio-circle.be/gt-compact

PROLAQ Compact

Verfpistolen reinigen

Reinigen van verfpistolen, slangensets en ander vergereedschap

Meer info & gratis testen:

Of
www.bio-circle.be/prolaq-compact

Alter-eco bv
Uw officiële Bio-Circle verdeler

www.bio-circle.be

053 80 26 30
info@alter-eco.be

Soft skills winnen steeds meer aan belang

Brenda Mariën, van opleiding bio-ingenieur met een aanvullende vorming milieucoördinator, werkt sinds oktober 2018 voor het team Erkenningen van het Vlaams Departement Omgeving. Voordien zat ze aan 'de andere kant': ze werkte als milieucoördinator in een studiebureau en voor de exploitaties van de stad Antwerpen. Nu behandelt ze onder andere de erkenningsaanvragen van milieucoördinatoren, MER-deskundigen en MER-coördinatoren.

Team Erkenningen

"Erkenningsaanvragen komen bij ons terecht en wij onderzoeken ze. Deze onderzoeken zijn heel uitgebreid: de volledigheid van het dossier nakijken, advies inwinnen van andere diensten en eventueel een veldaudit of een hoorzitting. Op basis hiervan maken wij een eindadvies en voorstel van beslissing van de secretaris-generaal. Naast de dossierbehandeling zorgen wij ervoor dat de wetgeving up-to-date blijft en staan wij in voor de ICT-toepassingen (zoals daar zijn: de erkenningendatabank en het zelfbeheerloket voor contactgegevens). Een derde luik zijn de controles die wij zowel proactief als reactief uitvoeren, om de kwaliteit van de deskundigen te waarborgen."

Belang van soft skills voor de milieucoördinator

"De milieucoördinator heeft verschillende taken, waaronder het uitvoeren van controles bij bedrijven waarvoor hij/zij aangesteld is, het vaststellen van tekortkomingen en voorstellen uitwerken om die te verhelpen. Niet altijd even evident. Het is namelijk erg belangrijk dat de milieucoördinator zijn bevindingen zodanig formuleert dat de betrokkenen gemotiveerd worden om de tekortkomingen aan te pakken. Bovendien moeten de voorgestelde oplossingen voldoende creatief zijn. Het is van groot belang om te luisteren naar het hoe en het waarom van bepaalde zaken alvorens oplossingen aan te reiken.

Als milieucoördinator moet je de gang van zaken in vraag durven stellen en duurzame voorstellen naar de toekomst toe formuleren. Aangezien het voor bedrijven

niet altijd vanzelfsprekend is om van milieuvriendelijkheid en duurzaamheid een prioriteit te maken, is het van essentieel belang om op een onderbouwde en overtuigende manier jouw visie weer te geven. Alleen zo kan je de bedrijfsleiding overtuigen dat de keuzes die je maakt niet alleen het milieu ten goede komen, maar ook in het algemeen positief zijn voor het bedrijf. Een sterke milieucoördinator neemt de feedback die hij/zij krijgt mee en formuleert een nieuw voorstel dat met beide kanten rekening houdt. Hij/zij moet met veel mensen op verschillende posities in een bedrijf kunnen omgaan.

Naast deze interne communicatie heeft de milieucoördinator ook de wettelijke verplichting om bij te dragen tot de externe communicatie: het informeren van de mensen in de omgeving van het bedrijf. Waarom doet een bedrijf een welbepaalde investering of welke invloed hebben bepaalde activiteiten op de omgeving? Bovendien moeten klachten uit die omgeving worden opgevangen en behandeld. Een goede externe communicatie is dus essentieel wil het bedrijf gedragen worden door de omgeving. Hoe meer je open communiceert vanuit een bedrijf naar de omgeving, hoe meer vertrouwen er bij de omwonenden is over de activiteit en hoe minder overlastklachten je zal ontvangen. Vaak gaat het over onzekerheid, de mensen weten niet wat er allemaal binnen het bedrijf gebeurt. Door duidelijk en transparant te communiceren, neem je al heel wat onzekerheden weg. Externe communicatie is een heel krachtig instrument om bedrijven en omwonenden in goede verstandhouding te laten samenleven.

En hoewel in het basisopleidingspakket voor de milieucoördinator beperkt wordt ingegaan op communicatie, is het een meerwaarde om ook die andere soft skills wat meer te ontwikkelen.

Het belang van de soft skills wordt bij verschillende studiebureaus ook steeds meer erkend: meer en meer zien we dat de medewerkers bepaalde opleidingen rond soft skills volgen."

Soft skills voor de MER-coördinator

"De erkenning voor MER-coördinatoren bestaat pas sinds dit jaar. Om de erkenning te krijgen, moet je aantonen dat je in een aantal competenties opleiding hebt gevolgd: leiding geven, plannen en organiseren, samenwerken, communicatieve en participatieve vaardigheden, coachen, overtuigingskracht en redactionele vaardigheden. Soft skills dus. Deze competenties werden doelbewust in de erkenningsvoorwaarden opgenomen. Een milieueffectrapport is een rapport dat gebruikt wordt ter ondersteuning van een beslissing over een omgevingsvergunning of een uitvoeringsplan. Het is heel belangrijk dat dit rapport kwalitatief, objectief en wetenschappelijk onderbouwd is. Wie stelt zo'n rapport op? Dat zijn de MER-deskundigen, gespecialiseerd in afzonderlijke disciplines, en een MER-coördinator. De MER-coördinator werd vroeger niet erkend maar gekozen uit het team van erkende MER-deskundigen. In de praktijk merkten we echter dat er vaak een gebrek was aan 'samenhang' en 'informatiedoorstroming' tussen de verschillende disciplines. Vandaar de beslissing om de MER-coördinator een specifieke erkenning te geven, waarbij hij/zij moet aantonen bepaalde soft skills onder de knie te hebben. Skills die nodig zijn om de verschillende disciplines op elkaar af te stemmen, de taak van de MER-coördinator. Ook de contacten met de 'initiatiefnemer' behoren tot het takenpakket van de MER-coördinator: bijvoorbeeld als bepaalde plannen moeten worden bijgestuurd, kan dit soms op tegenstand stuiten. De MER-coördinator heeft dan voldoende bagage en de juiste capaciteiten nodig om hier een zelvende rol in te spelen: omgaan met emoties en aanvoelen waar de gevoeligheden liggen. De MER-coördinator dus als generalist, manager, verbindende factor en coach.

VMx als klankbord

"Team Erkenningen zorgt voor richtlijnen zodat milieucoördinatoren, MER-deskundigen en MER-coördinatoren op een correcte manier hun taak kunnen uitvoeren. En daar kunnen wij input van een vereniging als VMx goed

© Inneke Gebruers

gebruiken. VMx weet wat er leeft bij haar leden: pijnpunten en bemerkingen van milieucoördinatoren over nieuwe wetgeving worden naar ons teruggekoppeld, zodat wij ermee aan de slag kunnen. Omgekeerd kunnen wij via VMx onmiddellijk een groot aantal mensen bereiken zodat informatie vaak snel en vlot wordt verspreid.

Een paar keer per jaar gaan wij in overleg met VMx, het team Milieueffectrapportage en het team Erkenningen. Tijdens dit overleg worden knelpunten besproken of maken we afspraken met betrekking tot bepaalde opleidingen. Voor de opleiding met betrekking tot de competenties voor MER-coördinator bijvoorbeeld, was er geen standaardopleiding op de markt. VMx is direct mee op de kar gesprongen en dat kunnen wij alleen maar toejuichen. De juiste mensen werden aangesproken en er werd een opleiding op poten gezet waarin het hele pakket aan competenties opgenomen is, nodig voor de erkenning tot MER-coördinator."

Met een open geest en begrip voor de tegenpartij geraak je al een heel eind ver

Hij doorzwom al heel wat (politieke) watertjes, maar is nu kantoorverantwoordelijke in Brussel voor M-tech. We geven het woord aan **Michiel Boodts**, die in 2019 de opleiding competenties MER-coördinator volgde bij VMx. Over het belang van lichaamstaal, de juiste vragen stellen en een open geest.

Loopbaan

Na mijn opleiding rechten, ging ik zes jaar aan de slag als advocaat, gespecialiseerd in de materie milieurecht en stedenbouwwrecht. In 2006 maakte ik de overstap naar een job als juridisch raadgever bij de toenmalige Vlaamse minister van Leefmilieu en Natuur, Kris Peeters. Ik bleef uiteindelijk op het Kabinet tot in 2018, en werkte ook voor Hilde Crevits en Joke Schauvliege. Sinds 2014 was ik er aan de slag als adjunct-kabinetchef Ruimtelijke Ordening.

Sinds 2018 werk ik bij M-tech als senior consult. M-tech is opgericht in 1999. Bij de start werkten er een vijftal personen, met een focus op industriële projecten: vanuit een wetenschappelijke/technische bril werd gekeken naar de milieu-aspecten. Toen ze mij in 2017 vroegen of ik geen interesse had om een team samen te stellen van juristen met specialisatie in ruimtelijke ordening, was mijn interesse snel gewekt. Ik ben kantoorverantwoordelijke voor het kantoor in Brussel, dat zich voornamelijk richt op de juridische aspecten met betrekking tot milieu en ruimtelijke ordening.

Nooit te oud om te leren

In het kader van mijn huidige functie, schreef ik me in het najaar van 2019 bij VMx in voor de opleiding competenties MER-coördinator. Hierin komen een waaier aan competenties aan bod, opgesplitst in een aantal cursusdagen. Coaching, communicatievaardigheden, leidinggeven, samenwerken: allemaal competenties

waar je heel vaak nood aan hebt, maar niet meekrijgt in een standaard inhoudelijke opleiding.

Als MER-coördinator moet je namelijk de rol opnemen van coach en leider. Je moet mensen op één lijn krijgen. De softskills die in de opleiding aan bod komen, zijn cruciaal voor de MER-coördinator, maar ook veel andere milieuprofessionals kunnen deze skills gebruiken.

De opleiding is nog niet volledig afgerond, maar zit sterk in elkaar: zeer interactief, er wordt ingespeeld op jouw eigen kennis en ervaring en met de praktijkvoorbeelden kan je zelf aan de slag.

De opleiding deed me nog eens beseffen dat je nooit te oud bent om te leren. Rond coaching bijvoorbeeld bouwde ik al veel ervaring op tijdens mijn periode op het kabinet. Maar toch is het interessant om de basisprincipes nog eens te horen. Er werden concrete tips gegeven om de zaken eens op een andere manier aan te pakken. Een heel concrete tip die ik altijd toepas: let op de lichaamstaal van je gesprekspartner! Begin een vergadering met enkele informele vragen en stel je tegenpartij op het gemak. Stem je af op zijn/haar lichaamstaal. Je bereikt vaak meer door een goeie verstandshouding met je gesprekspartner.

Tijdens de opleidingsmodule rond 'coachen' kwam het aspect 'vragen stellen' aan bod. Het is van groot belang om de juiste vragen te (durven) stellen. Zorg dat de

mensen die je coacht mee zijn in jouw verhaal: stel je in hun plaats, stel vragen zodat je weet dat ze kunnen volgen en biedt niet zelf de oplossing aan, maar laat hen zelf met de oplossing komen. Je zal regelmatig versteld staan van de oplossingen en input die worden aange-reikt.

Zoals in elke cursus was niet elke opleidingsdag even relevant. Voor mij persoonlijk was dat de opleiding rond redactionele vaardigheden: hoe je een e-mail best opstelt wat betreft aanspreektitel, structuur ... dat zijn zaken die ik als advocaat tot vervelens toe moest toepassen. Maar voor andere cursisten was deze module net wel interessant, want ze werd op een goeie manier aangebracht! Tijdens de opleidingsdagen rond vergader technieken en coachen daarentegen zat ik wel op de eerste rij.

Het belang van softskills voor een MER-coördinator

Als MER-coördinator verzorg je het management van een team deskundigen. Elke deskundige heeft zijn/haar eigen visie, schrijfstijl en een eigen manier van werken. Het is dus van groot belang dat je mensen kan samenbrengen en op één lijn krijgt.

Hier zijn de coaching kwaliteiten essentieel: je moet aan de ene kant mensen motiveren om elk vanuit zijn/

haar specialisatie op tijd zaken aan te leveren, maar aan de andere kant moet je af en toe op tafel durven slaan en beslissingen nemen. Want als MER-coördinator ben je de eindverantwoordelijke voor een MER. Het is de MER-coördinator die met de klant samen zit en afspraken maakt rond timing en dergelijke. Jij bent het verbindingsstuk. Niet altijd een evidente rol, waarbij verschillende softskills heel vaak van pas komen.

Niet bang zijn om in discussie te gaan

Wat ik tijdens mijn periode op het Kabinet heb geleerd: durf jouw standpunt in vraag stellen. Ik bedoel hiermee: ga niet naar een vergadering met een idee fix, maar ga naar de vergadering met een open geest. Het is belangrijk dat je tijdens de discussie tot andere inzichten kan komen. Dat wordt geapprecieerd door de tegenpartij of de persoon waarmee je vergadert. Luister naar wat de andere partij te zeggen heeft. Daarmee bereik je veel meer mee dan door standvastig vast te houden aan je eigen standpunten.

Ik had op het Kabinet een goeie band met de mensen van de administratie. Want hoewel wij op het Kabinet het laatste woord hadden: we luisterden altijd naar het standpunt van de mensen van de administratie en apprecieerden hun advies. Los van het feit dat de minister niet altijd meeging in het verhaal natuurlijk; we lieten hen wel aan het woord.

Op het Kabinet had ik een meer gezaghebbende functie met meer beslissingsrecht. Nu zit ik aan de andere kant van de tafel, als 'verzoekende partij'. Ik ben degene die een dossier moet gaan verdedigen. En dat vraagt andere skills, zoals overtuigingskracht. Maar veel zaken blijven van toepassing: het inlevingsvermogen in de tegenpartij, het feit dat je jezelf ook in vraag moet durven stellen. Bovendien heb ik nog steeds een team om te coachen en te motiveren, dus op dat vlak is er niet veel veranderd. En laat dat net ook datgene zijn dat ik het liefste doe!

Een probleem dat op het eerste zicht vaak onoplosbaar lijkt met verschillende partijen bekijken en samen een oplossing zoeken. Ik slaag er vaak in om mensen op één lijn te krijgen, juist omwille van het feit dat ik niet met een idee fix naar een vergadering ga. Mensen appreciëren het als ze voelen dat er rekening wordt gehouden met hun standpunt.

Energie

COGEN Vlaanderen, OVED,
Ode Vlaanderen, VEKA, VITO

Ruimtelijke ordening

NAV, Onroerend erfgoed, Vibe, VCB,
VLM, Orde van Architecten,
VRP, Wonen Vlaanderen

Biodiversiteit

ANB, INBO
2B Connect

Preventie

Prebes
Zorgnet Icuvo

Duurzaamheid

The Shift
CSR Campus

Technologie

Wolters Kluwer*

Water

Watercircle.be
Vlario, VMM,
Eijkelkamp*

Mobiliteit

Departement MOW
Kabinet Peeters
VSV

Onderwijs

Allanta, Amelior, AP-Hogeschool, Confocus,
Hogent, Hogeschool PXL, KUL, Odisee,
Prevent Academy, Syntra, Thomas More Hogeschool,
UGent, Universiteit Antwerpen, Universiteit Hasselt, Vives

Leden

Ruim 1.000 leden
Interne en externe
milieucoördinatoren, MER-,
mobiliteit- en
geluiddeskundigen, sloop-
en asbestdeskundigen,
omgevingsambtenaren,
milieudocenten

Business-partners VMx

VMx onderhoudt goede
contacten met een hele
diverse groep aan stakehold-
ers. Zij ondersteunen VMx bij
haar werking en zijn een
klankbord bij actuele
thema's.

Gevaarlijke stoffen

Essenscia

Lucht en geur

VITO, VMM

Vakbladen

Ecotips, Mblad, TOO

Bodem

OVAM, OVB
VEB, GRC*

Zusterorganisaties

UMiO
Voka, VVM (NL)

Circulaire economie

OVAM, FOST PLUS,
Denuo, Recupel,
VAL-I-PAC, Sede Benelux*

Wetgeving

Team MER en Erkenningen, LDR*,
Kabinet Demir, Departement omgeving,
Provincies, Steden en gemeenten, VVOR, VVSG

ONE NAME MANY TALENTS

Industrie- &
utiliteitsbouw
incl. renovatie

Asbestverwijdering

Milieutechnieken
incl. afvalverwijdering

Industriële
dienstverlening
incl. catalyst handling

Industrieel reinigen
Veilig vakmanschap
ONZE VISIE

Bouwen & renoveren
Creëren & realiseren
ONZE PASSIE

Bodem saneren
Asbest verwijderen
Zorg voor milieu
ONZE MISSIE

Mourik n.v.
Groenendaallaan 399 - 2030 Antwerpen - T +32 3 542 20 40 - E mourik@mourik.be

WWW.MOURIK.COM

Ledenlijst

Studiebureaus en zelfstandige milieuprofessionals

Specialisaties

Asbest/sloop

Biodiversiteit

Bodem

Energie

Geluid

Gevaarlijke stoffen

Lucht/geur

MER

Milieucoördinator

Mobiliteit

Ruimtelijke ordening

Veiligheid en preventie

Water

HOE GEZOND IS UW GROND?

Met De Grote Grondvraag brengen we in kaart welke gronden in Vlaanderen gezond zijn en welke niet. Samen met u kunnen we elke vierkante meter grond weer gezond maken. Benieuwd hoe het gesteld is met uw grond?

CHECK UW GROND OP
WWW.DEGROTEGRONDVRAAG.BE

SAMEN MAKEN WE
MORGEN MOOIER
OVAM

AAMOV – Milieuadvies bvba

Adviesbureau voor milieuregelgeving / beleid, omgevingsvergunning, milieucoördinatie, ruimtelijke ordening, preventie, natuurbeheer, passende beoordeling, VCA, keuring private riolering, zorgsystemen, bemiddeling BR HZ.

Voor een brede en duurzame samenwerking op maat van uw organisatie.

Samen inhoud geven aan het bedrijfsproject en het maatschappelijk verantwoord ondernemen.

Thomas Van Genechten
Milieucoördinator A
Preventieadviseur II
Interne auditor KVM (QESH)
Interne auditor HACCP
Erkend VLARIO KPR
Erkend bemiddelaar BR HZ

Bredabaan 646a 2930 Brasschaat
Tel: 03 / 337 99 60
www.milieuadvies-aamov.be
info@milieuadvies-aamov.be

4FOR

wim@4for.be
0475 98 23 20

A++ Audit

ludo@aplusplusaudit.be
www.aplusplusaudit.be
0479 99 10 29

A+E Consult

info@apluse.be
www.apluse.be
056 42 48 41

AAMOV Milieuadvies

info@milieuadvies-aamov.be
www.milieuadvies-aamov.be
03 337 99 60

Abesco

info@abesco.be
www.abesco.be
016 78 19 20

Abimos

info@abimos.be
www.abimos.be
055 60 54 12

ABO

abo@abo-group.eu
www.abo-consult.be
09 242 88 66

Absop

paul@absop.be
www.absop.be
0473 23 82 23

Acomil

acomil@telenet.be
0498 86 39 23

www.abesco.be

Sint-Niklaas 03 227 39 22
Glabbeek 016 78 19 20

Uw milieu- & veiligheidspartner

Externe milieucoördinatie
Omgevingsvergunningaanvragen
Zorgsystemen & interne auditing
Beheer gevaarlijke stoffen & ADR
Asbestinventarisatie & sloopopvolgingsplannen
Ondersteuning arbeidsveiligheid
Veiligheidscoördinatie

abesco
veiligheid, milieu & asbest

Design & Consultancy
for natural and
built assets

Environmental Health and Safety

Unlock data driven
solutions and insights

Arcadis helpt u slimme en datagestuurde EHS beslissingen te nemen die de operationele efficiëntie verhogen, risico's verminderen, veiligere werkomgevingen creëren en een positieve invloed hebben op de algemene prestaties van uw bedrijf. Dit doen we door de meest innovatieve technologieën in de sector te combineren met vakinhoudelijke expertise.

www.arcadis.com
info@arcadisbelgium.be
+32 2 505 75 00

MILIEU RUIMTE BODEM

De partner voor al uw milieuverplichtingen

Ontdek ons uitgebreid aanbod
opleidingen voor milieucoördinatoren

WWW.BOVAENVIROPLUS.BE

DESTELBERGEN | ROESELARE | OOSTENDE | BEVEREN | NAMUR

info@bovaenviropius.be | 09 210 28 60

Acoustical Engineering

info@acoustical-engineering.be
www.acoustical-engineering.be
015 63 06 90

Adjuvans

info@adjuvans.be
www.adjuvans.be
0475 91 54 24

Advies Speelmans

advies.speelmans@gmail.com
www.adviespeelmans.be
0474 93 79 89

Adviesbureau Hilfra

frank@adviesbureauhilfra.be
www.adviesbureauhilfra.be
0473 53 53 44

Adviesbureau SAGA

ansloncke@telenet.be
0487 53 09 97

AECOM

belgium.mail@aecom.com
www.aecom.com
016 46 86 60

Agro & Milieu Studiebureau

info@agromilieustudiebureau.be
www.agromilieustudiebureau.be
0473 12 73 44

Allanta vzw Hasselt

info@allanta.be
www.allanta.be
011 87 09 44

Amelior

pa@amelior.be
www.amelior.be
056 20 36 23

Antea Group

geert.tkindt@anteagroup.com
www.anteagroup.be
03 221 55 20

APIS Milieuadvies

info@apis-milieuadvies.be
0489 20 47 71
056 43 28 16

Aqua purus

guy@aquapurus.be
www.aquapurus.be
0474 03 96 95

Aquadvice

carl.demuynck@aquadvice.be
www.aquadvice.be
052 43 00 84

Arcadis Belgium

info@arcadisbelgium.be
www.arcadis.com
02 505 75 00

ARCHE Consulting

marnix.vangheluwe@arche-consulting.be
www.arche-consulting.be
09 216 70 38

Architeam

krista.verschaeren@architeam.be
www.architeam.be
015 50 96 10

Artimis

info@artimis.be
www.artimis.be
0495 57 82 71

ARW architecten

info@projectadvies.be
dirk.mattheeuws@a-id.be
09 310 21 00

ASSET

vincent.baeten@asset.be
www.asset.be
09 253 56 84

ATLC

info@atlc.be
dirk.andries@outlook.com
0471 35 85 70

Baert R Consulting

baertconsult@skynet.be
056 35 74 99

Bamea

info@bamea.be
011 78 31 27

BDH Consultant & Cat Consulting

info@bdconsultants.be
www.bdconsultants.be
0475 26 94 53

BE-Support

info@be-support.be
www.be-support.be
0498 24 41 94

BK-Ecosys

info@bk-ecosys.be
www.bk-ecosys.be
011 42 08 50

BLM Advies en consulting

bart@blmadvieskantoor.be
www.blmadvieskantoor.be
0479 60 27 53

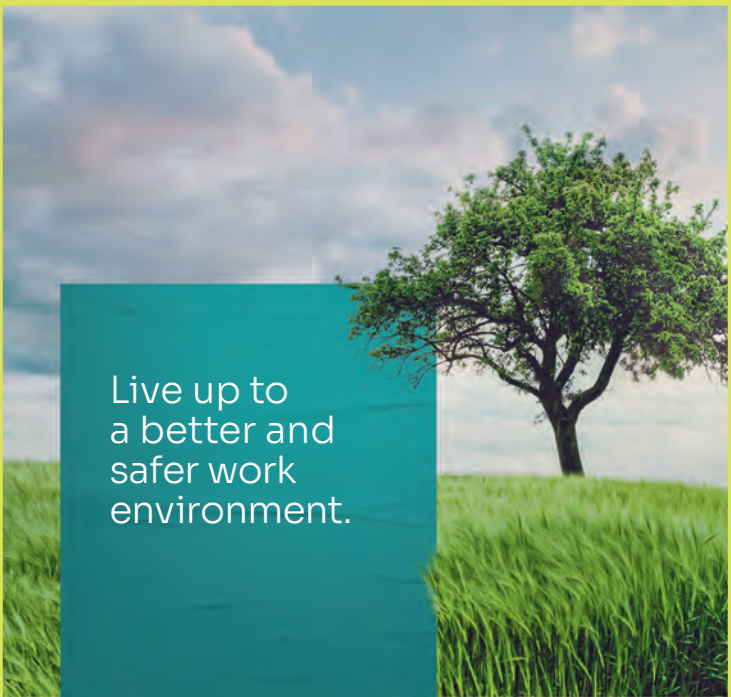
BLS Force

bert.lemmens@blsforce.be
www.blsforce.be
0492 58 61 35

Bodemkundige Dienst van België

info@bdb.be
www.bdb.be

Live up to
a better and
safer work
environment.

KORTRIJK
GENT
ANTWERPEN

tel. +32 (0)56 499 499
consultes@consultes.be
www.consultes.be

BOVA ENVIRO+
geert.bogaert@bovaenviropius.be
www.bovaenviropius.be
09 210 28 60

Bureau DW
info@bureaudw.be
www.bureaudw.be
014 89 20 45

Buro MOVE
eveline@buromove.be
www.buromove.be
0495 94 10 93

Castor & co
toonvanelst@gmail.com
0476 34 24 16

CGMG
info@cgmg.be
www.cgmg.be
0473 75 69 06

Consultes
milieu@consultes.be
www.consultes.be
056 49 94 99

Corridor
stefanie@corridor.land
www.corridor.land
0498 72 15 13

Creafarm
info@creafarm.be
www.creafarm.be
056 72 28 14

Cryus
info@cryus.be
www.cryus.be
0472 70 20 00

dBA-Plan
info@dba-plan.be
www.dba-plan.be
011 76 50 06

Deckers Milieudvies
dirk.deckers@proximus.be
0475 43 11 09

De omgevingsadvieskompagnie
katrien.ponnet@telenet.be
0475 86 48 71

Depochim Marc Vercruysse
marc.vercruysse@depochim.be
0475 56 57 58

**UW PARTNER IN WATERZUIVERING
EN WATERHERGEBRUIK**

Dok Noord 4C bus 003, 9000 GENT | +32 (0)9 381 51 30 | admin@epasconsultancy.com | www.epasconsultancy.com

CONSULTING ✓ Opvolging, beheer en optimalisatie waterzuiveringsinstallaties ✓ On-site assistentie ✓ Oplossingen van technische problemen ✓ BBT-studies ✓ Audits & Water Management Plan ✓ Kostenbesparingen	DESIGN ✓ Conceptontwikkeling van WZI's ✓ Technisch en procesbegeleiding bij het (ver)bouwen van WZI's ✓ Evaluatie en trade-off van technologieën ✓ Data Management System (D-MISS) & modellering ✓ Milieu-impactstudies	
LABO ✓ Inhouse labo- en pilootonderzoek ✓ Standaard analyses ✓ Microscopische slijb karakterisering ✓ Ecotoxiciteitstesten (Belac volgens ISO17025) ✓ Research & Development ✓ Online meeting van endocriene verstoringen (Frogbox®)	OPLEIDING ✓ Proces en technische opleidingen ✓ Hands-on kennis voor uw medewerkers ✓ Algemeen of 100% maatwerk ✓ Combinatie van theoretische inzichten en technieken uit de praktijk ✓ Nederlands, Frans of Engels	

De Vergunner
info@devergunner.be
www.devergunner.be
0468 517 516

DR Green
info@drgreen.be
www.drgreen.be
0476 94 69 93

Eco4s
info@eco4s.be
www.eco4s.be
052 52 55 05

Ecogrid
isabel.dobbelaere@skynet.be
www.ecogrid.be
0486 69 98 75

Ecologic Milieudviesbureau
kris.vansyngel@ecologicadvies.be
www.ecologicadvies.be
0485 39 27 08

Ecomab
info@ecomab.be
www.ecomab.be
050 39 51 10

Econsult
piet@econsultmilieu.be
www.econsultmilieu.be
051 31 78 87

Ecovic
info@ecovic.be
www.ecovic.be
0493 64 40 30

EDW Services
mer@edw-environmentalengineers.com
www.edw-environmentalengineers.com
0496 07 07 25

EMGE Consulting
machteld.gebruers@emgeconsulting.be
www.emgeconsulting.be
0475 51 46 52

Emos-Advies
emondelaers@emos.be
0475 97 71 95

EnAdvies
info@enadvies.be
www.enadvies.be
016 69 94 38

TOON DE KESEL

Imkerstraat 8 - 9880 Aalter
+32 (0) 477 36 99 44
+32 (9) 225 80 91

Meer info:
www.febrisbiorisk.com
toon.de.kesel@febrisbiorisk.com

FEBRIS EXPERTISE

BIOSAFETY CONSULTANCY

- Voorbereiding van bioveiligheidsdossiers
- Bioveiligheidscoördinatie
- Biorisk management
- Transport, import en export biologische materialen

ENVIRONMENTAL CONSULTANCY

- Milieucoördinatie
- Omgevingsvergunning
- Milieuadvies en -administratie

HSE SUPPORT

HSE TRAINING

EnMiCO2

info@enmico2.be
www.enmico2.be
0495 99 71 14

Envicas

info@envicas.be
www.envicas.be
011 59 19 51

Enviro Engineering

jlambeets@enviro-eng.be
www.enviro-eng.be
011 67 28 51

EOS Acoustics

info@eos-acoustics.be
www.eos-acoustics.be
0487 70 22 06

EPAS International

admin@epasconsultancy.com
www.epasconsultancy.com
09 381 51 30

ERM

elsbeth.runtuwailan@erm.com
www.erm.com
03 287 36 50

ESQ Solutions

mail@ESQsolutions.be
www.esqsolutions.be
0474 90 98 88

Extended

ina@extended.be
www.extended.be
0498 48 77 15

Febris Biorisk Consult

toon.de.kesel@febrisbiorisk.com
www.febrisbiorisk.com
0477 36 99 44

Feryn Milieuconsulenten

info@ferynjan.be
www.ferynjan.be
056 72 46 79

Francis Vansina Consult

francisvansina@hotmail.com
0495 58 71 66

Frans Visser

info@fransvisser.be
0477 36 93 13

GCM-A

info@gcm-a.be
www.gcm-a.be
03 491 95 60

IBEVE combineert deskundigheid en ervaring op het vlak van milieubeheer en veiligheid bij de ondersteuning van uw bedrijf.

Bij ons is uw project in goede handen!

ONTDEK OP WWW.IBEVE.BE ONZE DIENSTEN

- milieucoördinatie
- ADR, CLP & REACH
- asbest & sloop
- energie
- arbeidsveiligheid

Contacteer ons voor meer informatie via info@ibeve.be of 016 39 04 90
www.ibeve.be

Geldof Milieu Consult

info@geldofmc.be
www.geldofmc.be
03 772 23 88

GHE MilieuManagement

gert.hooft@ghemm.be
0478 40 76 70

GN-Consult

info@gnconsult.be
www.gnconsult.be
059 41 36 76

Grondwijzer

grondwijzer@grondwijzer.be
www.grondwijzer.be
03 545 87 58

H & V Consult

info@hvconsult.be
www.hvconsult.be
0473 53 16 26

HB Pro

veerle.baecke@hbpro.be
www.nimbo.be
0476 08 88 11

Hilde Jacobs Milieu-advies

hildejacobs.milieuadvies@skynet.be
0495 18 42 62

IBEVE

jan.mertens@ibeve.be
www.ibeve.be
016 39 04 90

Idea Solutions

idea@ideasolutions.be
www.nimbo.be
09 321 06 86

I-Kustik

info@i-kustik.be
www.i-kustik.be
0474 86 10 53

IM

jef@vanoverschelde.be
09 371 74 31

Indea

valerie.degroote@indea.be
www.indea.be
0479 23 90 09

Infinum

isabelle@infinum.be
www.infinum.be
03 289 74 87

Intoe
gert@intoe.be
016 22 22 24

Invensus
leen@invensus.be
www.invensus.be
0472 22 01 06

Ipsius
linda.geyskens@ipsius.be
www.ipsius.be
0473 79 80 01

J. Plaskie
jos.plaskie@gmail.com
0495 53 20 00

Jef Verhoogen Milieuvdies

jef@verhoogen.eu
www.verhoogen.eu
09 375 28 36

JR EConsult

info@jreconsult.be
0477 52 45 47

Kris Van Dijk

kris.vandijk11@gmail.com
0499 99 82 11

LAT Omgevingsadvies

thomas@latomgeving.be
www.latomgeving.be
0497 07 13 70

LPMC
 info@lpmc-ingooigem.be
 www.lpmc-ingooigem.be
 056 77 78 33

LT milieuadvies
 info@ltmilieuadvies.be
 www.ltmilieuadvies.be
 014 65 23 27

M&T Consult
 patrick.gillon@proximus.be
 0486 51 20 29

MC milieuadvies
 marcel.casteels@telenet.be
 09 372 84 50

MC2T
 mc2t@telenet.be
 0478 50 04 95

Mensura
 sarah.lowet@mensura.be
 www.mensura.be
 02 549 71 00

Miasma
 s.venken@miasma.be
 www.miasma.be
 0468 12 85 12

Mieco-effect
 mischa.indeherberg@miecoeffect.be
 www.miecoeffect.com
 013 32 89 19

MiJa Milieustudies
 mijamilieustudies@gmail.com
 0495 25 51 28

Milieuadvies Gert Peleman
 gertpeleman.milieu@skynet.be
 www.milieuadviesgertpeleman.be
 0475 55 39 03

Milieubureau Joveco
 joveco@scarlet.be
 016 56 67 48

Milvus Consulting
 hello@milvus-consulting.com
 www.milvus-consulting.com
 09 265 74 00

M-Impact
 wouter@m-impact.be
 0474 69 63 17

MINT
 mint@mintnv.be
 www.mintnv.be
 015 56 04 20

Miriam van Loon

miriam.vl@telenet.be

014 31 67 35

Mivedi

ignaas.crombez@mivedi.be

050 81 62 44

M-tech

www.m-tech.be

info@m-tech.be

011 560 360

MVL milieu advies

mark@m-b.be

03 663 66 31

Nele Salomez Milieuadvies

nele@salomez-milieuadvies.be

www.salomez-milieuadvies.be

056 29 58 20

Odoro

gert.debruyne@odoro.be

www.odoro.be

0474 48 23 91

Omgevingsbureau

omgev@omgev.be

www.omgevingsbureau.be

03 344 49 71

Ovadis
rilke.raes@ovadis.be
www.ovadis.be
0472 20 00 41

Patrick Maes Consulting
patrick.maes@skynet.be
www.patrickmaes.be
0478 70 82 81

PL Consulting
paulo.libau@skynet.be
plconsultingsite.wordpress.com
0485 08 68 53

PQ Consult
bert@pq-consult.be
www.pq-consult.be
0485 23 44 12

Prasino
Cecile.van.raemdonck@telenet.be
0498 51 66 97

PrevEnEco
peter.debaets@preveneco.com
www.preveneco.com
0478 31 31 18

Professional Consulting
oscar.moonen@professional-consulting.be
www.professional-consulting.be
056 42 40 89

profex
Part of United Experts

**PROFEX, UW
STUDIE &
ADVIESBUREAU**

Milieu-advies
nodig? Contacteer
onze experts voor
advies op maat!

www.profex.be

info@profex.be
0800 59 002

[f](#) [in](#)

SGS MILIEUDIENSTEN

SGS is wereldleider op het gebied van inspectie, controle, analyse en certificering. Onze business line ‘Environment, Health and Safety’ (EHS) ondersteunt u bij vraagstukken rondom een duurzame, veilige en gezonde leef- en werkomgeving.

Kijk voor meer informatie op www.sgs.be of neem contact op via +32 (0)3 545 87 50 of be.environment@sgs.com

WWW.SGS.BE

Profex

fr@unitedexperts.be
www.profex.be
011 56 19 75

Quercus Consult

quercus.consult@skynet.be
www.quercusconsult.be
050 78 26 44

Raco Studiebureau

vanessa@ra-co.be
www.ra-co.be
011 81 19 78

Ramboll Belgium

svanbuggenhout@ramboll.com
www.ramboll.com
055 61 21 55

Recycling Assistance

johan@recyclingassistance.be
www.recyclingassistance.be
0476 36 17 97

Rimeco Milieu

peter.somers@rimeco.be
www.rimeco.be
016 81 94 10

RSK Benelux

info@rskgroup.be
www.rskgroup.be
011 64 48 66

Salutem EHS

salutemEHS@hotmail.com
www.salutemEHS.net
0472 28 39 95

Saneco

info@saneco.be
www.saneco.be
09 220 43 00

SBB Accountants en Adviseurs

jan.meykens@sbb.be
www.sbb.be
016 24 64 82

Schneider Electric ESS (Energy and Sustainability Services)

dirk.mestdagh@se.com
www.se.com
0478 40 76 72

Sensa Consult

sofie.vanderbauwhede@sensaconsult.com
www.nimbo.be
016 58 53 44

Senviro

info@senviro.be
www.senviro.be
03 337 27 50

Sertius

kris.merckx@sertius.be
www.sertius.be
016 31 70 80

SGS Belgium

paul.caers@sgs.com
www.sgs.be
03 545 44 00

SHecare

peter@shecare.be
www.shecare.be
0497 41 78 75

SiGo Consulting & Support

jaspersijmons@hotmail.com
0497 05 48 98

Skill advice

jan.moens@skilladvice.be
www.4q-consulting.be
052 35 85 96

SM&C

bart@smnc.be
www.smnc.be
0473 62 55 42

Sneyers Milieuadvies

herwig.sneyers@skynet.be
0498 10 81 15

Soilutions

kdevos@telenet.be
09 228 39 39

Sove Milieu- veiligheidsconsulting

sonny.verscheure@sove.be
www.sove.be
0475 71 76 28

Studiebureau Desomer

lieven@desomervbva.be
www.desomervbva.be
057 36 45 60

Suunta

info@suunta.be
www.suunta.be
016 48 07 09

Sweco Belgium

annelies.verlee@swecobelgium.be
www.swecobelgium.be
09 241 59 20

Talboom Milieu – afdeling van Promek

milieu@talboom.be
www.talboommilieu.be
03 740 71 01

SWECO GEEFT VORM AAN DE SAMENLEVING VAN MORGEN

Sweco biedt aan zeer diverse niveaus en sectoren oplossingen voor milieuvraagstukken. Wij streven naar het maximaal beheersen en reduceren van de milieu-impact van de door ons uitgewerkte projecten in de industrie, bij infrastructuurwerken, gebiedsontwikkeling, renovatie en nieuwbouw, ...

Contact: Annelies Verlee
Annelies.Verlee@swecobelgium.be
www.swecobelgium.be

Tauw België

bert.leysen@tauw.com
www.tauw.be
016 35 28 10

THEA milieuadvies

info@thea-milieuadvies.be
www.thea-milieuadvies.be
056 43 28 43

The Water Architect

admin@the-water-architect.com
www.the-water-architect.com
0479 87 13 49

Thimad

laetitia.lemahieu@thimad.be
www.thimad.be
014 58 55 85

Trae Consulting

elisa@trae.consulting
0486 05 55 09

Traject

traject@traject.be
www.traject.be
09 312 34 33

Trevi Environmental Solution

info@trevi-env.com
www.trevi-env.com
09 220 05 77

Uitrit 4

info@uitrit4.be
www.uitrit4.be
0484 82 32 63

VDS milieuadvies

info@vdsmilieuadvies.be
www.vdsmilieuadvies.be
0474 74 31 84

Vectris

info@vectris.be
www.vectris.be
016 31 91 00

Vinçotte

environment@vincotte.be
www.vincotte.be
02 674 57 11

Wiels

info@wiels.be
www.wiels.be
056 75 42 81

Witteveen+ Bos Belgium

hugo.desmet@witteveenbos.com
www.witteveenbos.be
03 286 75 75

Live up to
a better and
safer work
environment.

Chemical Assessment Tool

De meest efficiënte oplossing
voor het beheren van uw
gevaarlijke producten.

• Meer info: cat@consultes.be

Preventscore

Hoe veilig is uw bedrijf?
Doe vandaag nog de test
en verbeter de werkkwaliteit
in uw bedrijf.

• www.preventscore.be

Safety & Environmental Grids

De screenings- en
rapporteringstool i.k.v.
de conformiteit met
preventie- en milieuwetgeving.

• Meer info: grids@consultes.be

KORTRIJK
GENT
ANTWERPEN

tel. +32 (0)56 499 499
consultes@consultes.be
www.consultes.be

Partners

Eijkelkamp Soil & Water, een Royal Eijkelkamp Company, is één van de meest toonaangevende bedrijven voor onderzoeksapparatuur voor bodem en water. Eijkelkamp Soil & Water opereert binnen de volgende zes thematieken: vervuiling, voedselzekerheid, landdegradatie, natuurlijke hulpbronnen, landontwikkeling en verstedelijking.

Grond Recyclage Centrum NV is pionier en marktleider in grondreiniging met een vestiging in Kallo in de Antwerpse haven en in Zolder. GRC is vergund voor het reinigen van verontreinigde grond maar ook van straalgrit, grachtenspecie, veegvuil, rioolkolkenzand, gevaarlijke afvalstoffen, ... Na reiniging kan voor deze afvalstoffen een grondstofverklaring bekomen worden. De centra zijn uitgerust met een vloeistofdichte afdichting en voldoen aan de strengste milieueisen. GRC biedt verschillende reinigingstechnieken aan, namelijk fysicochemische reiniging, biologische reiniging en thermische reiniging.

LDR is Vlaanderens grootste advocatenkantoor actief in de materie van het milieu- en ruimtelijke ordeningsrecht, samen met het omgevingsrecht. LDR kenmerkt zich door een specifieke combinatie van praktijkgerichte en wetenschappelijke benadering van de meest uiteenlopende milieujuridische thema's. LDR ontving door de jaren heen tal van awards als bekroning voor baanbrekend pionierswerk in de materie van het omgevingsrecht.

SEDE Benelux is de Belgische specialist op gebied van studie, ontwerp en uitvoering van de recyclage en het hergebruik van afval van organische en minerale oorsprong afkomstig van de industrie en steden. Naast expertise wat betreft de valorisatie in landbouw biedt SEDE Benelux een geïntegreerde waaier van oplossingen aan waaronder mobiele ontwatering, recyclage door biomethanisatie, compostering of thermische valorisatie van afvalstoffen en bijproducten.

Wolters Kluwer werd opgericht in 1836, is actief in meer dan 35 landen en telt 19.000 medewerkers. "Wij bieden met gespecialiseerde publicaties en online platformen, software en tools, training en adviesverlening een antwoord op alle vragen van preventieadviseurs, milieuprofessionals, arbeidsgeneesheren en veiligheidscoördinatoren."

senTRAL Environment

Uw leidraad voor een duurzaam milieubeleid

senTRAL is de juiste keuze om aan uw milieuverplichtingen te voldoen en om uw eigen kennis up-to-date te houden.

Deze online tool verzamelt alle praktische documenten, actuele feiten en wetgevingen op één plaats.

Probeer gratis

wkbe.be/senTRAL-vmx

Waarom lid worden van VMx?

Je hebt er meteen **1.000 vrienden** bij en je ontmoet nog eens 4.000 milieuprofessionals tijdens onze vele praktijkgerichte opleidingen, VMx Plus waar je kennismakt met collega's uit je eigen buurt en tijdens de verschillende VMx-werkgroepen waar je heel veel van elkaar bijleert en gaat samenwerken. Breng je een nieuw lid mee naar onze masterclasses en infosessies? Dan geniet je extra korting.

Heb je een vraag? Of wil je gewoon iets kwijt? Eén adres: VMx. VMx brengt je via verschillende kanalen de **laatste trends en info** zodat je je job succesvol uitoefent. En we brengen ook graag jouw persoonlijk verhaal. Dat bewijst dit mooie jaarboek.

Met een **voordelige verzekering** bij het verzekeringskantoor Group Casier, jouw **belangenbehartiging** bij verschillende overheden en via onze periodieke award-uitreiking zorgen wij ervoor dat jij met jouw job volop in de **spotlights** staat bij alle stakeholders! Heb je een idee of een suggestie die we kunnen voorleggen aan een administratie of iemand anders? Dan horen wij dat graag!

Uitgelezen?

Gooi dit jaarboek niet weg maar geef het door aan een milieuprofessional!

PIONIERS IN GRONDREINIGING

2 centra tot uw dienst

GRC Kallo - GRC Zolder
Grond Recyclage Centrum nv is pionier en Belgisch marktleider in grondreiniging.

U kan rekenen op:

- Grote opslag -en productiecapaciteit
- Goede bereikbaarheid per schip en vrachtwagen
- Een sterk opgebouwde know-how

technieken

- Fysico chemische reiniging
- Biologische grondreiniging
- Thermische grondreiniging
- Immobilisatie
- Tijdelijke opslag

soorten afvalstoffen

- Grond
- Puin
- Bagger- en ruimingsspecie
- Straalgrit
- Veegvuil
- Rookkolkenslib
- Sonteerzand

“ Wij zorgen voor uw groene toekomst”

GRC Kallo Haven 1562 - St. Jansweg 10 - B-9130 Kallo - tel.: +32 3 570 90 30 - fax: +32 3 570 90 39 - secretariaat@grckallo.be www.grckallo.be
GRC Zolder Westlaan 262 - B-3550 Heusden-Zolder - tel.: +32 13 315 006 - fax: +32 13 315 007 - info@grczolder.be

Maatschappelijke zetel GRC NV
Haven 1025 - Schelgedijk 30
B-2070 Zwijndrecht

Bodemsanering

geef uw klant het juiste advies

*Is uw klant **garagist, carrossier of onderhoudt hij landbouwmachines?**
Is er bodemverontreiniging aan het licht gekomen bij zijn Oriënterend
Bodemonderzoek? Dan kan u hem helpen door de weg naar Tersana te
wijzen.*

Dankzij Tersana bespaart uw klant

40%

op het totale kostenplaatje; onderzoek, sanering en diensten van
Tersana inbegrepen.

Doe de test op onze website en kom te weten of uw klant in
aanmerking komt voor een subsidie van de Vlaamse overheid.

www.tersana.be

02/776 78 75 of info@tersana.be

